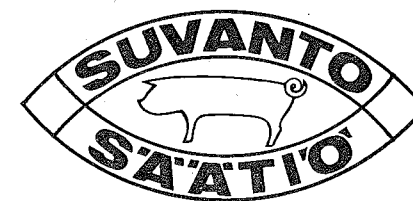


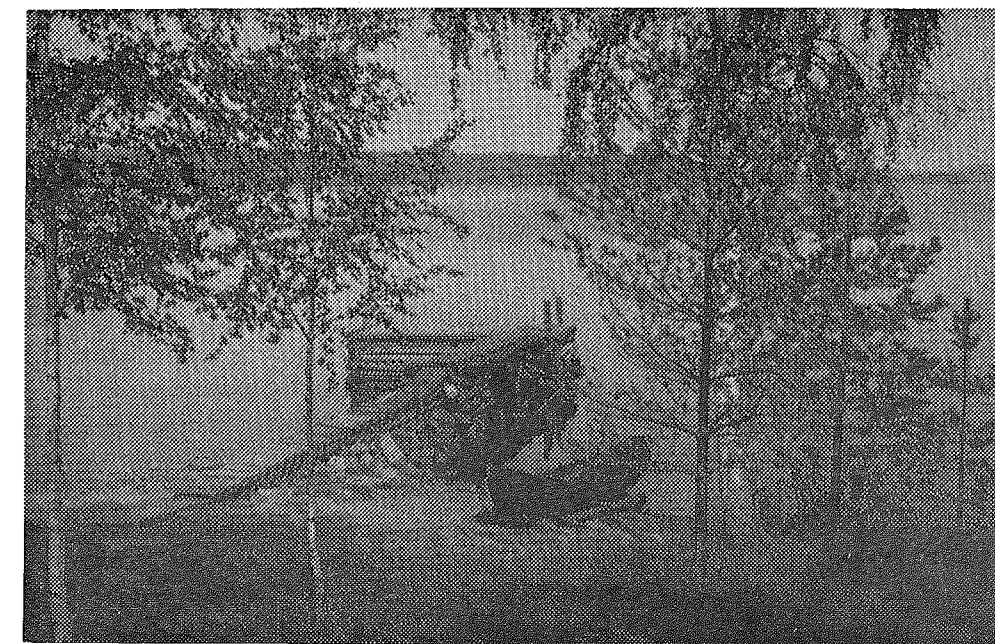
# SUVANNON SEUTU



SUVANNON  
YMPÄRISTÖN  
KOTISEUTU-  
LEHTI • Julkaisija



N:o 5 1970  
LOKAKUU



Jo kesä poies keikahtanut.

# VÄLÄHDYKSIÄ MENNEEN ELÄMÄN POLUILTA

Suvannon Seudulle kirj. vanha puutarhuri

Suuret viisauden mestarit ovat sanoneet, ettei ole mitään sattumaa elämässä, sillä kaikki mitä tapahtuneekin on sille ihmiselle kuuluvaa, se on sen ihmisen kohtalo. —

Kirjoittaja oli syntynyt ja varhaisnuoruutensa elänyt Länsi-Suomessa. Tuli aika, niinkuin kaikille elämään astuville nuorille valita elämän ammatti. Maanviljelijäkodissa kun oli lapsuusvuotensa kasvanut, niin veri-henki veti maahan, mustaan multa — puutarhuriksi oli halu tulla. Sanomalehdessä ilmoitettiin: puutarhaharjoittelijoita otetaan Kaivomäen tilalle Karjalassa. Ensimmäinen pisin matkani sinne kaukaiseen Karjalaan, josta maakunnasta olin koulussa kuullut. Länsi-Suomalaisesta elämä siellä Karjalassa tuntui kovin hupaisalta, kesä kului siellä kovin rattoisasti. Syksyllä 1917 olin oppilaana Niittylahden puutarhakoulussa Pohjois-Karjalassa. Koulun pito siellä keskeytyi alkaneen kansalaissodan takia. Olin käynyt 2 vuotisen puutarhakoulun muualla ja ensimmäisen puutarhuritoimeni puutarhurina aloitin Karjalan Kannaksella. Tämä ensimmäinen oli kuitenkin vain kuin astinlautana päästä puutarhuriksi suuremmalle puutarhatilalle Suvannon Pohjoisrannalla.

Siellä suuremmalla puutarhatilalla meni kaksi kiireistä, työntäyteistä vuotta. Niiltä ajoilta ovat elämäni kauneimmat, onnentäyteiset muistot, tapahtumat säilyneet. Sieltä naapurikylistä löytyi ikuisen rakkauteni kohde, morsiameni. — Siellä hänen lapsuuskotinsa pihamaalla eräänä loppu-elokuun

lauantaina saimme yhdistää rakkauden täyttämän elämäme suuren sukulais-ystäväjoukon läsnäollessa. Me kaksi yhdessä saimme lähteä taivaltamaan kohtalomme viitoittamaa elämäme matkaa.

Olimme elämäme kukkeimassa nuoruudessa. Suomen kansa juhli varhaiskesän juhlaansa Helsingin. Me kaksi vietimme Helsingin. Hankoniemessä, olimme matkalla kaukaiseen maahan. Laivamme irtautuessa satamasta, matkustajat yhteislauluna kajauttivat: "Oi Maamme Suomi synnyinmaa". Ja kun kotimaamme rannat ensimmäisen kerran elämässämme häipyivät näköpiirin ulottuvilta, tunsimme suurta ikävän kaihoa. Synnyinmaamme, joka meille oli elämän, lapsuuskodin antanut, oli nyt taaksemme jäänyt, tuntematonta on kaikki edessämme oleva. — Miten meillä todella oli näin paljon uskallusta? — Mutta toiveissamme eli, tulemmehan takaisin muutaman vuoden kuluttua. —

Ajan kulua ei kukaan voi pysäyttää, vuodet vaihtuivat, tehtiin työtä, muiden kanssa ihmistemme tavalla, löysimme paikkamme, saimme toimeentulomme. "Onhan meitä matkalla kaksi", niin runoilija vaimoni runossaan laulaa. Samaa suuren Jumalan maailmaa se on kaikkialla ja etenkin täällä meidän asuinmaillamme, jossa ilmasto on leuto, luonto rehevä ja kaunis. Muuten olemme hyvin sopeutuneet uuden maan elämän sykkään mukaan elämään.

On kaunis kevät täällä suuren meren mailla. Yhdeksän poissaolon vuoden jälkeen olemme mat-

kalla vanhaan kotimaahamme. Näillä ajatuksilla lähdimme: Jääme kotimaahamme, jos katsoimme sen meille sopivaksi, mutta takaisin palaamisen pidämme mahdollisena.

Kesäisen tuntuksena, valoisana, kesäkuun iltana laivamme soluu hiljalleen kotimaan kaupungin satamaan. Tulijoiden vastaanotto oli sydämellisen lämmin. Tunnetta, jota tunsimme kotimaan kamaralle astuessamme on vaikeata sanoilla tulkita, sen pitää henkilökohtaisesti kokea. Vierailimme kotimaassamme 8 kuukautta, joka aika oli meille yksi muisorikkaimpia, saimme vielä nähdä vanhempamme, monet sukulaiset ja ystävämme. Olimme olleet liian kauan poissa kotimaastamme, matka veti takaisin suuren Lännen maille.

Elelimme työntäyteistä toimintamme aikaa. Aina meillä pitkin aikoja oli ajatuksena palata Suomeenkin olemaan ja elämään. Olimme kuitenkin niin aikoina töissämme kiinnitettyjä, ettemme aina edes huomanneet aikojen kulumistakaan. Kohtalon oikkuko? — Olimme todella valmistautuneet Suomeen palaamaan, kun suuren toisen maailmansodan hyrsket alkoivat. Se esti meidän lähtöme, musersi kaikki suunnitelmamme. Vanha kotimaammekin silloin joutui suuren sodan temmellyksiin ja meillä oli täällä mahdollisuus omalla pienellä osallamme olla mukana auttamistyössä sodan kouriin joutuneen vanhan kotimaamme auttamisessa.

Yhteiselämässämme olimme saapuneet merkkipaalulle, vietimme hopeahäitämme suuren ystäväjou-

kon mukanaollessa. Vaimoni omalla hääpäivänään runoili; katkelma siitä:

Tie yhteinen yhdessä käyty, muistoinen jäljelle jää.

Tänä iltana katseesi kallis, vielä sydäntäni lämmittää.

Osan onnesta rikkaan meille, toi haltiat tullessaan.

Tänä iltana lempemme kukkaan, taas puhkee uudestaan.

Vaiherikas, onnellinen elämäme jälleen jättää vuosia jälkeensä. "On arkea ja juhlaa rinnakkain" niinkuin sanotaan. Miehuuden parhaan toiminnan iän vuodetkin kuin huomaamatta kääntyvät elämän iltapäivävuosiksi ja alkavat vanhuuden jokainen itsessään tuntea.

Merkittävimpiä tapahtumia iltapäiväillämme oli Suomessa vierailu kesällä v. 1964. Matkamme kulki ilmojen teitä. Oli kovin mieltä ilahduttavaa nähdä kaikin puolin edistynyt, muuttunut kesäinen

Suomi 31 poissaolon vuoden jälkeen. Vanhemmat tuntemamme olivat jo ehtineet muuttaa n.s. "kumpujen yöhön", nuoremman polven sukulaiset, usein ensikerä nähtyinä seisoivat lujilla otteilla paikoillaan elämän toimintojen tehtävissä. Vanhoja, elossa olevia ystäviämme oli suuri ilo tavata. Lyhytaikainen vierailumme oli todella unohtumaton elämys.

70-vuotissyntymäpäivänäni vaimoni omaan tervehdykseensä oli kirjoittanut:

"Mitä muuta voi tehdä matkamies, kun on kulkenut tiensä otsa hies, kuin onnensa hetkistä kiittää. Joka päivästä uudesta iloiten, ja murheiden tullessa toivoen, kädet siunaten yhteen liittää.

Käy päiväsi kaikki eteenkin päin, sen ongelmat parhaiten selvittäen, jää huomahan taivaisen Herran. Hän on sua aina auttanut, Hän kantaa kun olet uupunut, Hän johtaa perille kerran".

Oliko tämä hänen profeetallinen näkemyksensä — mitä pian tapahtuman piti. Pieni aika sitten syntymäpäivänäni oli kotimme monien kauniiden kukkalaitteiden täyttämä. Ehtivätkö nämä ilon kukat kaikki lakastuakaan, kun koti oli jälleen kukkien täyttämä, mutta nyt suuren surun kukkia. Lyhyen ajan jälkeen edellisestä juhlimisesta vaimoni sai äkillisen kuoleman kutsun vaikean sairauksikohtauksen aiheuttamana. Tapahduma oli elämäni suurin suru. — Nyt olen yksin pitkän onnellisen yhteiselämän jälkeen. Mutta eihän kuolemaa ole siinä merkityksessä kuin sitä pidämme. On vain todellisen ihmisminän maallisen puvun kuolema, jolloin ihmisen henkiselu aloittaa uuden ja onnellisen korkeamman elämän. —

Poismuuttanut oli jalostunut runoilijasielu. Hänen rakas muistonsa elää hänen kauniissa runois-

VIVI PAASIKUNNAS

## Kuvioita

Taivaan kannella riippuu henosta sakarastaan kuun sirppi.

Ihmisaivot työskentelivät taivaankappaleiden lakien muuttamiseksi.

Jumaluuden inhimillisyydeksi.

Kartanon pihalla laulaa kukko: Olen, olen olemassa!

Olemisen salaisuutta.

Elän, kuolen, elän kuolen, kuukan irralliset terälehdet auringon polttamassa heinikossa.

Ihmiset, jotka eivät ole ateisteja rukoilevat sadetta. Tuntevat Jumala on. Uskovat Hän on.

Kajastus on kuin uni se on, ja sitä ei ole.

Vanhainkodissa avautuu ikkuna. Valkoinen pää häämöttää. Auringon valo kietoo sen vaaleaan hohteeseen. Tekee läpikuultavaksi, äärettömän hauraaksi.

Jo auringon valo hellii kukkia ikkunalaudalla. Lapsuus uskoo kukkia sisarikseen. Se rukoilee tähtiä. Se näkee kuinka sumut koontuvat suolle, vain leikkimään. Kuvioita, kuvioita. Kohtalo.

saan. Hänen muistolleen julkaisutin yhteen koottuina hänen arvokkaat hengen tuotteensa Sykkeitä nimisenä kauniina runoteoksena.

Ihmisen maallisesta lepomajas-ta hän "lahopuu" runossaan sanoo:

"Ikuiset urut illoin huminoivat ja kaartuu kauneimpana tähtiyö. Nyt unho kutoo virpiseppelittää ja helmahansa tuutii tumma yö."

## Antti Söyrinki

SEKATAVARALIIKE

NARVA OJOINEN

PUH. 77 071

# Sakkolan pitäjä-juhla Orivedellä

Tämän vuoden Sakkola-juhlaa suosi erittäin lämmin ja kaunis sää. Juhlaan kokoontui juhla-kan-saa kohtalaisesti, etupäässä lähi-ympäristöstä ja Keski-Suomen suunnalta, joskin kansaa oli saapunut kauempaakin aina pääkaupungista saakka. Juhlapäivä oli totuttuun tapaan elokuun ensimmäinen sunnuntai.

Juhla aloitettiin juhla-jumalanpalveluksella Oriveden kaarikirkossa, jossa saarnasi teol.kand. Leena Repo, alttaripalveluksen suoritti pastori Antero Juntumaa sekä Oriveden seurakuntakuoro lauloi tir. Juho Mustosen johdolla.

Jumalanpalveluksen jälkeen oli kunnianosoitus sankarivainajain ja Karjalaan jääneiden vainajain muistomerkille. Seppelen laskivat sankaripaadelle Kalervo Viskari, Matti Kuuppo ja Terttu Nahkola, Karjalaan jääneiden muistokiville Väinö Viskari, Maija ja Juho Kajarinne.

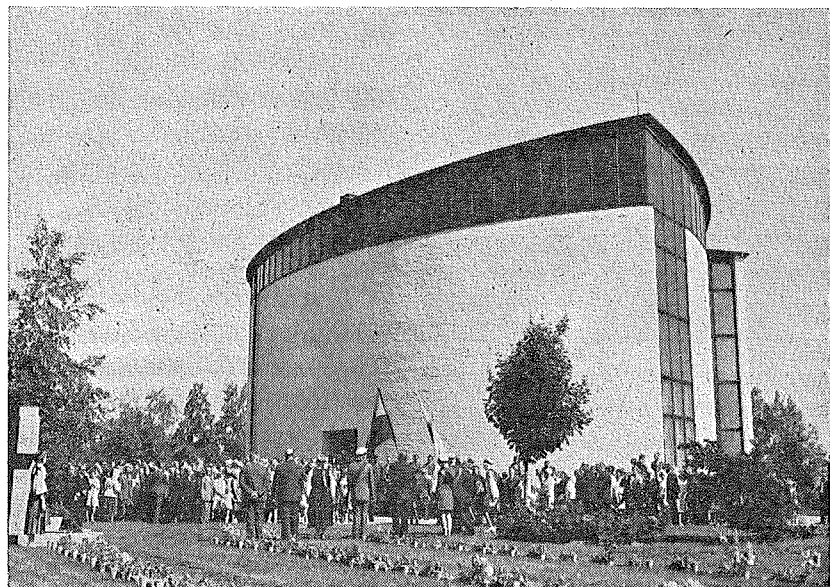
Pitäjäseurat ovat aikanaan perustetut jatkamaan luovutetun alueen ja lakkautettujen kuntien perinteitä ja samalla olemaan asukkaiden yhdyssiteenä, sanoi ag-rogologi Teuvo Viskari tervehdyspuheessaan. Ja jatkoi: — Varsinkin evakkovuosien ensimmäisinä vuosina merkitsivät perustetut Karjala-seurat suuriarvoista henkistä tukea hajalle lyödyn heimon jäsenille. Karjala-seurat eivät olleet viihdejärjestö. Paremminkin ne olivat tietynlaisia etujärjestöjä, joiden kuin myös Karjala Liiton kautta voitiin hoitaa asioita valtiovaltaan päin.

Vaikka Karjala-seurat on vaali-neet menneisyyttä niiden on vähitellen kasvettava ja muututtava

muistelo-seuroista kulttuurijärjestöksi.

Lausuntaa esitti pankkivirkailija Marjatta Suuronen. Musiikkia Oriveden soittokunnan yhtye johtajana opett. Timo Liinamaa. Oriveden Mieslaulajat lauloivat 20 miehen voimalla joht. musiikin-opett. Jukka Kankainen.

Juhlapuheessaan apulaisprofessori Väinö Huuska kertoi huumo-



rin virkistämässä kerronnassaan kuinka hän vähitellen pääsi matkustamaan. Ensin Röykkylän Ylämäelle, sitten Kiviniemen keskustaan, edelleen enon luo Rautuun ja vuosien kuluessa aina Käkisalmeen, Viipuriin ja Helsinkiin saakka. Matkustamisen halu ja toisten eteenpäin työntäminen on aina ollut suosittu elämän tyyli kansakuntien keskuudessa. Röykkyläiset hieroi tappelua petäjärveläisten kanssa, yrittäen työntää näitä omaan kyläänsä. Karjalaiset ja

hämäläiset kävivät heimokahinoita keskenään. Aasialaiset työntyvät Eurooppaan, eurooppalaiset Aasiaan ja Amerikkaan. Kansakunnat ovat olleet liikkeellä ja painetta ja liikettä on ollut joka suuntaan. Kun Karjalan väestö pakonalla ja vapaaehtoisesti siirtyi jälleen nykyiselle kotiseudulle joutui professori Huuska Käkisalmissa näkemään ne vaikeudet, joissa Sakkolan ja lähikuntien väestö siirtyi pois sodan alta.

Edelleenkin liike jatkuu kapitalistit pakenee sosialisteja, sosialistit pötkii kapitalisteja karkuun. Nämä on yleensä pakkosiirtoja. Myös vapaaehtoinen muuttoliike

on käynnissä, esim. Amerikkaan on muuttanut 40 miljoonaa ihmistä. Kun intialaiset muuttivat Pakistaniin ja pakistanilaiset Intiaan menehtyi matkalla 100 000 ihmistä.

Näissä kansojen siirtymisissä on aina sopeutumisvaikeuksia. Kun sakkolaiset siirtyivät "tasavaltaisesta" ympäristöstä "herra-renki" ajattelun alueelle oli myös aluksi sopeutumisvaikeuksia. Monet yhdistykset ja etenkin puolueet ovat tasoittaneet ajattelutapaa. Eikä

# HÄN ON SERGEI

Lieneekö ollut hyvien henkien johdatusta tai sattuman ilakoivaa peliä, kun tapasin Serkein. Samoin hänen perheensä, sekä isän että äidin. Kuinka hyviä, rakastettavia ovatkin nuo karjalaiset vanhukset. Kun heistä yrittää kirjoittaa niin kauneimmatkin sanat tuntuvat niin kylmiltä. Jos heistä aikoo puhua niin huomaa kohta, että kieli on rajoitettu. Me ihmiset olemme tavallisesti äänekkäitä ja meluisia. Me tavoittelemme ja vaadimme. Toisin on heidän laitansa. Hiljaisina, sävyisinä ja nöyrinä he vaan olla nököttävät kuin varjo vain. Eivätkä vaadi mitään.

Serkei on naapuripitäjän poikia Karjalasta. Hänen kehtonsa on

mitään raja-aitoja ole syytä rakentaa. On myös muistettava, että satoi sitä joskus Sakkolassakin.

Laulettiin Karjalaisten laulu. Tuiskun voimisteluryhmä esitti naisvoimistelua, ohj. Helmi Virtanen.

Oriveden kunnan tervehdyksen toi sakkolaisille kunnanvaltuuston puheenjohtaja K. R. Mäntysaari, seurakunnan tervehdyksen esitti pastori Antero Juntumaa. Sakkolan porsasviiri luovutettiin Oriveden kunnalle, seurakunnalle ja Oriveden opistolle. Suvanto Säätiötä edustivat Matti Niippa ja Yrjö Raaska.

Kvartettilaulua esittivät sisarukset Kajarinne. Arvi Nuora toi Keski-Suomen Sakkola-seuran tervehdyksen. Tyyne-Kerttu Virkki toivotti tervetulleeksi ensi vuonna Sakkola-juhlaan Helsinkiin.

Tilaisuuden lopussa kiitti mv. Pentti Koppanen järjestäjien puolesta juhla-vieraita läsnäolosta ja myötämielestä juhlaa kohtaan. Tilaisuus päättyi Maamme lauluun.

heilahdellut iloisten tähtien alla. Ehkä siitä johtuu kun hän aina kantaa mukanaan energian ja aloitteiden runsauden. Jokaiseen tilanteeseen hänellä on aina narut valmiina, josta nykäisee.

Siellä ne ovat nytkin kaikki sorjasti rivissä sarraimen seinällä. Peräjälkeen kuin köyhän talon porsaas. Setolikka, seresniekka, länket, vommel ja ohjakset. Päit-sejä ei ollut. Ne menivät Jeren mukana. Samoin pätkä povotaa. Jere oli myyty pois. Talvella oli niin vähän kuroja, eivätkä heinätkään tahtoneet riittää. On noita lypsäviä sekä joutokarjaa jälkikasvuna. Hevosajaja oli myöskin liian vähän. Kesällä laidunta-alueet ovat sellaisia, ettei niistä ole yhtään mitään virkkamista. Tilalle on ostettu traktori. Se on moottorikäyttöinen vetokone.

Serkei ei olisi vielääkään hevosestaan luopunut vaikka sen vieminen yli talven olisi ollut ylen ankeata. Kyllä hän ymmärtää, että tähän syntyvään ja katoavaan ilmiömaailmaan kuuluu luonnollisena osana myöskin se, että kaikki on kerran jätettävä. — Sitten joskus.

Hän on vuosia monjaita avioitunut ja avioliitto vaatii aina kahden ihmisen yhteistoimintaa. Vaimon ja anopin. Näiden kahden aivojen yhteistoiminta oli sellainen, että luupäätä ei enää ruokita. Selvä se. Serkein elämänohjeena kun aina on ollut: "Täytyy suhtautua." Tässä tapauksessa ohje merkitsi Jeren menoa.

Siitä on kulunut vuosikymmeniä jo kun edellisen kerran tapasin Serkein. Silloin hän pisteli kierroksia polkupyöräänsä Käkisalmen—Pyhäjärven välisellä maantiellä. Ohjaustangossa oli selkäreppu puolillaan tavaroita.

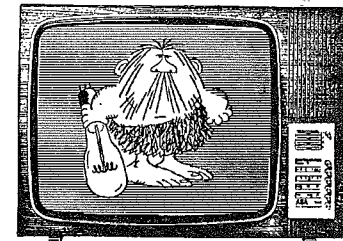
Pakettitelineessä oli seinäkello. Piti lähteä kun alkoivat tappelemaan. Kranaatteja tuli kuin vesirännistä kaatosateella. Kotiväki oli paennut toista tietä. Kysymyseen, miksi hän ei ottanut reppua täyteen tavaroita, Serkei vastasi: "Mie en siin kiiries oikei älynt mikä ois tärkijää!"

Jo nuorukaisena hän oli ripeäotteinen. Vaivatta hän teki yli sata paria paraita päivässä. Hal-

## Vaihtoetu

Vaihda historiallinen putkitelevisiosi

600 markalla\*)  
nykyaikaiseen 100%  
transistoroituun  
Asavisioon.



\*) Riippuen vaihtokoneesi kunnosta voit saada tämän 20" 100% transistoroidun Asavision jopa alle 600 markalla.

Myös osamaksulla.

Putket ovat historiaa.

**kairimo**  
KODIN TAVARATALO

Lempäälä, puh. 74 402



# PÖLLIN TARINA

III palkinto kirjoituskilpailussa

Se oli suuri puu. Se kasvoi valtion metsässä Lipolan ja Vuottaan välillä, lähellä rajaa. Lipolan pojat kaatoivat puun justeerilla ja Pekkasen Jallu mittasi pöllit, niitä tuli neljä vahvaa tukkia. Tukit telattiin rajaa pitkin kulkevan joen rantaan. Kun kevät kerkesi ja lumet sulivat, tulvat tulivat, niin tukit kieritettiin, "vieritettiin", joken jossa matka alkoi kohden Kiviniemeä ja edelleen Pölläkkälään.

Ensiksi mennä kolistettiin alas Karhunkorven koskesta, pyörähdettiin Autiotalon mutka ja päästiin Matarniemen koskeen, joka oli jo lähellä Lipolan Tullia. Ei siinä enää mitään tullia ollut, vain puretun sillan jäännökset ja tulimiesten asuintalo, vähän matkaa joen rannasta Suomen puolella. Tämän talon ohi oli kulkenut maantie Lipolasta Kirsaloon ja edelleen aina Pietariin saakka.

Nyt seisoi meidän rannalla tuk-

kaisi katajavitsakset ja kantoi aikajakset. Saman ikäisenä ei normeissa päässyt kuin puoliväliin.

Serkein aita oli kaunista. Sorjasti se myötäili maaston mukana kujasien kahden puolen. Vaikka vilua huokui pohjatuuli kasaten lumikuormansa sen harteille, tukevana se seisoi vuodesta toiseen. Ehkä olisi vileäkin, ellei toiset ihmiset olisi sitä särkeneet. — Siinäpä olikin varokkaat, joka toisen parin kohdalla. —

Monet olivat ne kauniit muistot, jotka tulivat esiin tavatessa Serkein.

— Vaikka hyviin ja huonoihin avuihini ei kuulu kirjoittaa tapahtumista, joihin täytyy suhtautua

kilaisten ukkoherrana Toivo Pursiainen ja Venäjän puoleisella törmällä kapteeni Pesonen, rajan yli loikannut kivennappoinen. Hän oli käynyt siellä punaupseerikoulun ja oli nyt vastaavan rajavartio-komppanian päällikkönä Kirsalossa. Pesosen takana seisoi mies sinisessä takissa, luultavasti poli-trukki, ja koppelakissa jossa oli punainen reuna. Heistä parikymmentä askelta takana oli pari sotilasta harmaissa puvuissa, päässä pipolakki, kiväärin hihnasta olalla, pistimet sojottivat päin taivasta. Pursiainen ja Pesonen vaihtoivat ajatuksia keskenään, rajan ylikin, kun olivat vanhoja tuttuja. Joen varressa touhusi muitakin tuttuja, oli tulleet alkamaan uittoa aina Lipolasta saakka.

Näiltä maisemilta jatkoi pöllä matkaa edelleen, kun koskipaikat olivat jääneet oli virran juoksu hiljaista aina Papinniemeen saakka. Jossa kaartoi jyrkästi vasem-

varauksin, lieenee sopivaa kertoa tapaus Serkein syntymäkodista. Heillä oli puutarhakiikku jolla voi pyöriä ympäri. Ylös ja takakautta alas. Serkei voi kiikkua vaikka kuinka kauan tulematta merikipuun. Ei huimant piäst. Kerran hän innostui pyörimään tavallista kauemmin. Lähellä pihassa oli härkä joka pyöritti päätään ja katseellaan seurasi samaa tahtia. Pyöritti aikansa silmiään, kellahti kyljelleen ja pyörtyi. Serkei vain kiikkui.

Kun tämän maailman meininki on häntä pyöritelty siellä sun täällä, hänellä onkin tapana sanoa: "Pyöritä mitä pyöritä on sitä rullattu ennenki".

JANNE

malle ja edessä oli jo Anttolan myllyn patolampi. Siinä seisoi mylly vanhus sivullaan silta. Ympärillä tunnetut Anttolan Myllymäet. Padolla neuvoi Oravan Matin rotko tukkeja menemään tukkiränniin ja komenteli apunaan olevia pikkupoikia. Kun tukit hiljalleen kulkivat lammissa, muistui mieleen Oravan Matin polkkakin:

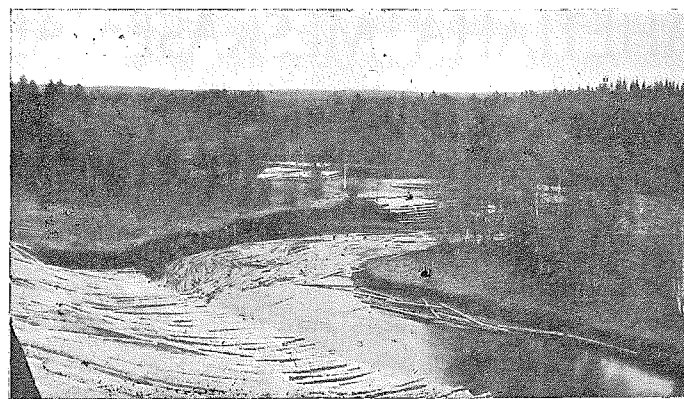
Ei pie männä ompeluseuraa  
Anttola Myllynnotkuo.

Siel ei uo ko Kermise Villie  
ja Orava Mati rotkuo.

Kun oli pöllä ohjattu tukkiränniin niin sille tulikin kiire. Sitä alkoi kiikuttaa vihainen Anttolan koski. Kun pöllin pää kiveen tärskähti niin ympäri löi häränpyllyä että roisahti. Koskella oli runsaasti uottomiehiä ruuhkan varalta. Oli koko Pekkasen Jallun sakki: Orjansaaren pojat Pyykön Matti, ja August, Pekkasen Otto, Kiipan Keisari, Oravan Eino, Jantusen Matti, Kirveen Eino ja Toivo ja monta muuta. Siellä näkyi jo petäjärviöisiäkin, Luukon Eeron sakki; Raaskan Jurkka, Pulaka Jurkka, Iivari Aukust, Pulaka Viljo, Lemmeti Apo, Kurika Aarne ja Viljo, Ollikkais Empsu ym.

Kolisteltunaan alas kivisen ja jyrkän kosken laantui tukkien kulku Halssin kohdalla. Kerkesi pölläkin kurkistaa ympärilleen. Näki Lemmityn talon, valtavan suuren honkatuvan, sellaisen kaksipuolisen, jossa oli porstupa välissä. Rapuilta katsoi Ukko itse maha pystyssä ja nurkan takana ryki Mikko aamu tarpeillaan. Tuvassa kortteeranneet uittomiehet olivat jo lähteneet joen varteen reppuineen.

Joki kuljetti nyt pöllejä pitkin Orjasaaren niityn reunaa, sivuutti Valkeaojan suun, Luomalan sahan, Mustaojan suun, päästen jo



Miehet makoa, suma seisoo!

Seppälän lampeen saakka. Lampi oli vielä jäässä, mutta lähemmäksi Valkjärven puoleista rantaa oli sahattu jäähän uittouoma, jossa tukit soluivat eteenpäin. Rannalla seisovat Savolaisen Matin ja Iivarin talot. Tunnetumpi oli kuitenkin kauempana oleva Torpan Herran talo, joka oli lähellä Siessiltaa. Teki aivan runolliseksi: Torpan Herra se näkötornin itsellensä laittoi. Hui jai jekuma ja rillalalei!

Kun oli jonkin aikaa pöllä joessa eteenpäin juijannut tuli näkösalille törmällä oleva Levon Annin mökki ja kivenheiton päässä Kurosen Jurkan tönö.

Jurkka kurkisteli surkeana pitkän sumaa, että missä on jaloittelemaan laskettu emakko?... Jäljet veivät suoraan rantaan ja selvä takapuolen jälki jatkui liukkaassa törmässä sumalle! Oli liukastunut ja matkasi nyt sumassa kohden Joensuuta. Sanotaan että virta vie vaikka mustalaisen, niin se myös vei Jurkan emakonkin.

Kun oli pöllä Saunalahden pyörteessä pyörähtänyt, saavuttiin Ruoko-ojan suulle. Sieltä tuli myös tukkeja, liittyen samaan joukkoon. Virta oli heikko ja puita piti tönä eteenpäin, hakoja heiluttivat Mäkrän ja Hovinkylän pojat. Täältä uivat pöllit oli tehty Rautjärven ympäristöstä ja Vehmaisten suunnalta josta oli ajettu Mutalahteen. Täällä suunnalla oli puulaakilla,

Ahlström Oy, oma metsäpalsta, jossa vakituksina tukintekijöinä ja ajomiehinä olivat etenkin Ferti-nantti poikineen, Leppäsen suku ja kovana ajomiehenä Puujalka Verner.

Mutalahdesta yli Rautjärven kuljettivat tukkilauttaa kelapaa-tilla Mäkrän miehet. Jääskeläisen Jussi poikineen, Purasen Aukust ja Väinö. Pomona touhusi Hinkasen Manu. Niin lähtivät Ruoko-ojan puut toisten mukana jolkot-telemaan ohi Haukiojan suun.

Matka jatkui, sivuutettiin Sata-man niitty, Lutjanan niemi, Suosaari, Saahkeria ja hiukan voimakkaammin virtaava Ryssänlaani. Näillä kaikilla paikoilla oli tukkikasvoja, jotka vieritettiin mukaan sumaan. Nämä tukit olivat Väärämäen Palhautojen ja Taivaansarentien metsistä Sakkolan puolelta. Hukanmäen valtion metsäpalstan tukit olivat teloilla vastarannalla. Muutama kilometri kuljettiin näin verkkaista vauhtia, että tuulen ollessa vastaisen tukit tässä Yläjoessa tuppasivat mieu-luummin pysymään paikallaan jop-pa pyrkivät vastavirtaan päin.

Kunnes Saarniaisten kosken virta alkoi vetää. Mutta siinä olikin vastuu edessä, josta ei pöllä päässyt kuin luvan perästä. Puomin vartian tointa hoiteli, entinen karvari, vanha Kallosen Antti. Tervastulilla lämmitteli puulaakin ladon

vierustalla ja oli savusta musta kuin neekeri.

Tässä paikassa oli Valkjärvelle menevän maantien silta, oikein pe-tonista valettu. Hiukan sillan yläpuolella oli joen ensimmäinen saari ja siihen kohtaan laski Valkjärven pitäjän puolelta Tainoja, eli Peräkorvenoja, toi vettä Tainjärvestä ja Nurmijärvestä. Myös tämä joki toi lisää tukkeja Valtion metsästä. Puro oli yläpäästään korvessa ja tukit menivät pitkin korpea, kun otvituskin oli suuritöistä. Vasta Pöylin sillalla virta vilkastui ja sivuutettuaan Nurmijärven eli Peräkorven sahan padon lähti viuhottamaan alas jyrkähköä koskea. Koski pohjaltaan perkaamaton ja siksi tarvittiin miehiä runsaasti. Etupäänsä Hovinkyläläisiä Taskisen Vassa, Kiurun Manu ja Antti ja monia muita. Ojaniemestäkin näkyi tulleen Pohjalaisen Matti ja Suuren-Tommin Jussi.

Kun Paussun Jussi ja Kose Eemeli olivat päästäneet vastuupuomin auki pääsivät tukit jälleen kovaan kyytiin, koskeen jossa oli putousta yli 20 metriä. Paussun myllyn lampikin tuli sivuutettua samassa hötäkässä. Ville näkyi vain katselevan tullikappaa ja puinen vesiratas pyöriä jyrisi. Näytti olevan Paavolan Iivarin myllyssä, tahtomassa tattariryynejä.

Nyt sivuutettiin Koseniityt, Mummokorpi josta tuli kirkasvetisiä sivupuroja, jäivät Ryypön saaret ja saavuttiin kapeaan Ryöppään, jossa kävi yhtenäinen veden humia ja tukit sukelsivat vaahtopäissä. Miehet olivat varuillaan, ettei olisi ruuhkaa päässyt kasaantumaa, sen purkaminen oli jo vaarallista hommaa. Siksi laiskat ja puut ristiin päästävät miehet sakilta uitettiin... yleensä tähän paikkaan oli vailttukin parhaat miehet. Kun Mikko Nuora oli uittopomona, niin hän sanoikin:

— Tämä puu ja minun mieheni! Vain kokeneet ja voimakkaat ja pelkäämättömät miehet saivat ruuhkan laukeamaan.

Seutu oli kuin puistoa, koivuja, tervaleppiä, jopa muutama lehmuskin joukossa. Täällä oli myös niin sanottu Pöytäkivi, jossa vuorollaan tukkilaiset ruokaili. Näillä rannoilla kulki Korpelaisen Hessa kohvia ja pullia kaupaten, ja kauppa kävikin. Myös joen päällimmäinen pomo Aatami Pursiainen, piiripäällikkö, pölisteli rannalla, öljytty satekosana hartioilla, pitkävartiset pieksut jalassa, ja huusi miehille käskyjä ja neuvoja. Ei ukon ääni mihinkään kuulunut kosken pauhu oli kovempaa, joskin kunnia oli annettava ukko Pursiaisen äänellekin. Se oli valan mahtava ja.

Kun Ala-Ryöppä oli kolisteltu saavuttiin entisen Karttusen myllyn kohdalle, jossa nyt oli tiilistä rakennettu sähkölaitos, ja pato ylineljä metrinen, sekä kalaporras ja tukkiränni, jonne Jaakkolan Apeka näytti tukkeja osoittelevan. Flodmarkin Mikko ja Savinen näyttivät vaihtavan sähkölaitoksella vahtivuoroa, näkyipä siellä Artin Lassikin olevan, katsomassa, että vehkeet pelaa niinkuin pitääkin.

Km päässä neuvoivat Saukkosen Pekko ja Suokkaan Ville, talven suutarina touhuava, tukkeja Artin myllyn padon ohitse. Tämä ränni oli samalla tulva aukko, n. 4 m levyinen. Savolaisen Matti urheuttaa laskikin tämän rännin tukilla seisten. Ensimmäisellä yrityksellä putosi ja ui, mutta sanoi: — Tiä hyvyiä. Tätä ostetua. Ja lähti uudestaan ja laski rännistä pystyssä pysyen.

Täältä Artin myllyltä jatkui tasaisen vetävä Alajoki, jossa tosin oli yksi hidastava Pöydänpään mutka, joka puulaakin puolesta tosin kaivettiin suoraksi, 10 metrillä sai 100 m suoraksi. Holotin

## LÄHETIÄHÄ MESKASEMÄEL

Vilakkala oli suur kylä, siin ol yl kuuvekymmenä talon. Se jakahus monnie kyläryhmiä. Ol Keltase-laht, Meskasemäk, Simola, Heikkilä, Satikkala ja Koveraoja. Meskasemiäl ol niiko kylä keskuspaikka, ko siel ol kauppa ja postki tul sin pitkäaikua. Ja mieki elin siel. Lapsuueajoits ko alan muistua, se ol kesäaikaan vähä väljempä. Paita piäl ko muattii ja noustii yllä, ni vuattiet olki piäl, muutako lähettii kartanol. Talve aikaan se ol melkei tuvas elämistä, ko monelkua ei olt kunno nuttuloi, niitä talve tamineita.

Sillie se aikane lapsuus män ja tul sit se kapina-aika. Oikei meitä lapsiiki hirvitti ko kuunneltii ko

pyssyt paukku ja välili ampuut tykil. Loppu sokur ja kirassi, sitä jotkuut saivat sen verra siästetty jot saivat liävas käyves työ ajaks tule vanarii. Mut tuvas pit polttua pärettä. Äijäin ain iltasil ketti pärettä kuivamo. Mei lapsii ol lust katsuo ko se päre palo siin liita piäl pölkky isety rauva välis. Välili antoit meijänki niistiä siint pärrie piäs sen hiile pois ja se ol meist metkua. Päiväl ko uun lämpes nii ain paistettii omena-paistikkaisii.

Siit yhten päin tul meil kaks miestä suksii ottamua. Isälläin ol kahet suksit tuva orrel. Ne tois mitkä olliit teht niveräst koivust, ne oisiit miehet tahtoniet. Niitä is-

kuuluisa silmänsairauksia parantava lähde pulppusi ylhäällä hiekkarinteessä juoksuttaen kirkasta vettä orkona jokeen.

Sahissa oli jälleen koskea ja alla leveä pyörre, josta tukki ei narraamatta pois osannut. Tästä jatkui joen tasaisen vetävä juoksu ympäri Kärenniemen jatkuen tämän jälkeen melko suorana Petojoen eli Piustin haaraan. Sieltäkin lappoi puita aivan luikun täydeltä. Olivat Ryhmän takaa Ahlströmin, Lampu Mikon ja Valtion metsistä. Olivat Pitkä Riku ja Pien Ale niitä kaataneet. Hiekkamäen veljekset rantaan ajaneet. Antin Emel ja Liisa jokeen vierettivät. Pitkiä oli puut, olivat Karkian Manun mittaamia. Mutta uittajiaakin oli aina vähän päästä. Oli Papan Mattia, Ollikais Nuuttia, Leppäsen Vilppoa aina Jaakon Antista alkaen. Karhumutkista eteenpäin oli Kiviniemeläisiä miehiä, Nuoran Iivarin sakkia.

Vielä ei ollut tukkien joukko täynnä, vaan Lossauslaanilta tulla jyrisi tukkeja solkenaan jokeen.

Juna ajoi niitä Raasulista, olivat kasvaneet Niitjärven salolla ja Vakkilan metsissä, sekä Liippuan palteella, josta rautatien varteen ajettu ja junavaunuun köysillä kiskottu. Tätä tekivät miehet ympäri vuorokautisena työnä, urakapalkalla. Kun junalasti oli Raasulissa valmiina lähti veturi viemään sen heti tänne Saiejoen varteen Saijan vaihteelle, josta putosi tukit vaunusta suoraan jokeen. Tämän juna toi tukkeja myös pohjoisesta Noidermaasta ja Myllypellolta ainakin.

Täältä ei pöllillä ollut enää matkaa jokireittiä kuin 3 km kun pääsi Vuokseen lauttaan lepäämään. Tosin sopi tervehtiä Suyannolta Kiviniemen kannaksen yli autolla ja hevospeleillä kiskottuja Sakkolan kirkonpuolen metsissä kasvanneita tukkeja.

Kunnes tuli pukseri ja kiskoi tukkilautan Pölläkkälään ja isot sahan raamit muuttivat tukit puutavaraksi jotka matkasivat edelleen aina Englantiin saakka.

V. KURIKKA

säin ei antant ja heil tul siin sanomista. Eikä ne miehet niitä huonompia huoliniet, vua läksiit pois. Siit ne miehet tuas tullit ja käskiit issäin lähtemiä Rautuu patrullii. Myö lapset sillo juosttii kuapi tuaks karkuu ko meitä ol nii paljo hirvitelt.

Mut siit se aika loppu ja tul vähitelle paremp oltava: Alettii suaha sokurii ja valastuksie karpiitii, mitä poltettii karpiidilampus. Eikä tarvint enniä polttua pärettä.

Täst karpiiti polttamisest mie muistan kui sillo siin käi. Ol Lamioja kauvuu ja issäin ol tili maksaja. Miehet tullit meil tilil. Issäin täytti karpiitil lampun ja puhast harjaksel polttimonki ja tuikkais tulen. No, se sytty ja paukaht ja koko lamppu ol yltymper tules! Mut jo ol ovel tungosta ko kaik yhtaikua tupaivat ovest ulos. Enneko issäin sai uuni rant-silt rukkaist kätehie ja kanto sen lampu ulos, olliit aremmat juoksiet jo aija ylitse muantien toisel puolel.

Siit ko vähä tuas kasvettii, joututtii paimenie. Paimen aika ol

lapsil raskasta. Oamul jo viije jälkie lähettii ajamua lehmii metsiä. Ensi keiväil ajettii murkinapäivä-sii kotmail, Koveraojal mäntii vastua jot ei piässiet salopuolel. Murkina-ajaks ajettii kottii ja lypsy jälkie tuas lähettii takasii metsiä, nyt salopuolel, yl Koveraojan. Alkupäivin käyttii viel lehmii jälest, jot nähtii mispäi alkoit kulkii ja siit vast vappuast olotettii. Ko lehmät alkoit tottuu kulkemua ja olemua metsäs, ne ajettii ylpäivä-sii: Ko Meskasemiän lehmät läksiit liikkiel nii kaikkii tievarstaloihe lehmät liittyit mukkaa. Koveraojal mäntii nytki vastua ja lehmät ajettii sulkua ja uitettii ylitse, siit vast lasettii vappuats metsiä. Ko lehmät suatii metsiä tultii itse uimua. Kuka ei osant viel uija, ni opettel pärepölky kans. Vast murkinaaikaan joututtii kottii ja lounataikan lähettii takasii lehmii etsimiä. Uittii sulust ja mäntii metsiä. Kuka Kytösii, Luhtlaval, Kohtsalluo, Sahatiepuolii tai Syväojapiäl, mis päi luul lehmäse olla: Välil käyttii Koveraojal kysymäs, jos ois männiet jo kottii. Montakertua käi, eteki syksyl, ko lehmät ajoit tattii, jot ei löytynt

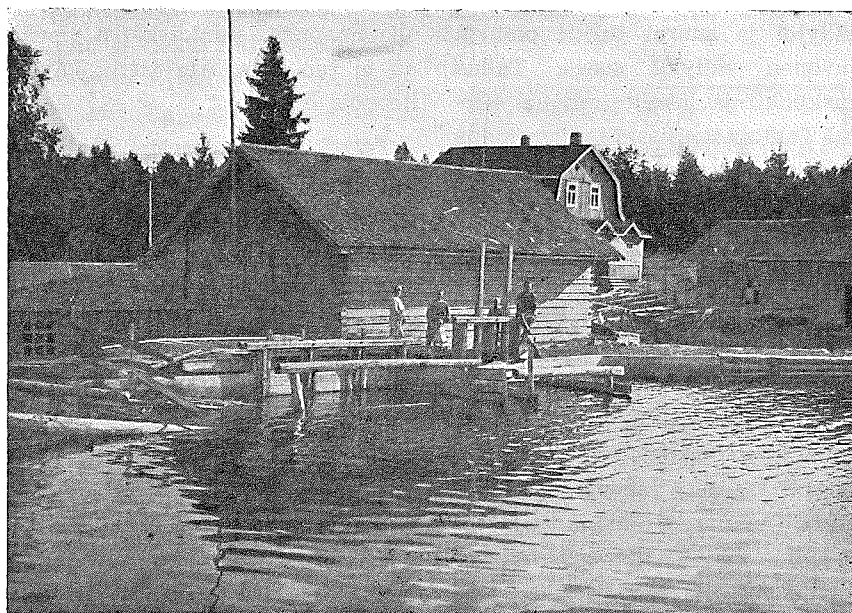
ensikiä ja lehmät jäi yöks metsiä. Sillo ol paimenel pahamiel.

Ko lehmät kesäl suatii ylpäivä-sii, ni paimenil ol päivä-aikan aikua ajella sikkoi. Niitä ko ol ja joka talos ja usjempiiki. Ne ol jo uomust lasettu tiepuolie syömiä. Myö pojat ajettii niitä iellie Satikkallua tönkimä. Ko kiännyttii Myllysilalt Satikkallua ol siin sel-lane notko, mihi tul vettä Kuupo Jurka pelloit kulk-ojast. Siin ojas annettii sikkoi ryppyö molemmat kuppiese enneko ajettii iellie. Satikkalast ne tullit iltasil ommii aikojua takasii. Ko sika ei paris päiväs känyt koton ni sitä käyttii etsimäs. Myökii kerra issäin kans tuotii Peräkuopilt sika ja kolme tehtyy porsasta kottii.

Syksyl sika hankas veräjäpuut pois ja män peltuo, ja ko viljat ol kuappunas jo ni se työnäis kuappuna sissiiä jot ei nähtkiä ulkont päi. Mut jos se ol hankokaulane vieras sika, ni jo käsettii lapset antamua emälennätös! Siis sikkoi käyttämises ol ain oma hommua-se, ko ei olt karjuu omas kyläs eikä Paukkulas, pit männä Haparaissii astikka. Naperkkua vua pilkottii leipiä ja annettii ain vähä piäst emako suuhu ja ajaja ol peräs.

Se sikatappo siie aikua ol kovvua hommua, korvennuspuita, tervaksii kerättii jo kesäst astikka. Tavalliset sika korvennettii tulel tai hauvutettii kiehuval viel. Mutta kerra isäin käi kettiä sikkua, jot tiettiä nahkas rahkeita. Siin hommas män aikua kolme päiviä ja sano jot tähä hommua häntä ei uuestua suaha millii. Ko se nahka siit Kivnieme parkkalist takasii tuotii ni olha siint teht rahkeita mut ne ol hyvin jäykkii jot ei niil paljo mittiiä teht ja loppu nahka ol nii harjakse reikii täys jot ei siint oikei mittiiä suant, ei ainakua kengäperottoi.

Satikkalast miun piätis sannuo



Koveraojan myllyn pato, josta monesti kirjoituksessa mainitaan.

## Valvottu punnitus ja luokittelu takaavat teille teuraistanne parhaan ruuhonnan

|                                         |                                         |
|-----------------------------------------|-----------------------------------------|
| Erikki Kujala, Vaskivesi, puh. 56 941   | Pauli Ali-Myllymaa, Kulju, puh. 76 164  |
| Mauno Kinnunen, Virrat, puh. 5285       | Lempäälä, puh. 21 581                   |
| Viljo Nieminen, Ruovesi, puh. 2335      | Mikko Närkki, Toijala, puh. 77 810      |
| Ilkka Lähteinen, Ylä-Vääri, puh. 6719   | Mauno Virtanen, Narva, puh. 14 052      |
| Eino Verkkoniemi, Orivesi, puh. 2185    | Heikki Nikkilä, Tottijärvi, puh. 6238   |
| Unto Ylä-Mononen, Orivesi, puh. 2130    | Aarni Laimala, Ikaalinen, puh. 15 190   |
| Aulis Jussila, Eräjärvi, puh. 6178      | Aaro Laimala, Hämeenkyrö, puh. 8874     |
| Arvi Smolander, Huutijärvi, puh. 71 477 | Raine Tikkanen, Mouhijärvi, puh. 82 170 |
| Tauno Ryyänen, Sahalahti, puh. 73 168   | Vaiko Majamäki, Komi, puh. 80 112       |
| Pertti Koskinen,                        | Veikko Heinisuo, Ylöjärvi,              |



## MAASEUTUVÄKI



### Lempäälän-Viialan Osuuspankki

Viisi palveluvalmista konttoriamme: Lempäälässä, Viialassa, Kuljussa, Sääksjärvellä ja Säijässä ovat käytettävissänne varoja sijoittaessanne, edullisesti, myöskin tarvittaessanne luottoa tarpeisiinne.

Kääntykää luottamuksellisesti puoleemme kaikissa raha-asioissanne.

jot se ol ko kylä yhteistä muata: Siel kesäl leikkiit lapset, siel tönkiit sijat, siel pieltii kalenat siel olliit melkei koko kylä omenakuopat: Vaikka sen omistikin vain muutama talo. "Satikkalan kaupungis on neljä suurta talluo: Kiuru Heikki, Kitune, Lopone ja Nalli." Kalenoi pieltii usjast. Kesä aikan Satikkalas, talvel Riihes tai sarajas. Kerra pit olla kalenat ja oikei Alberti soittaa. No, Matti otti karmoonin selkään ja pimeässä läksiit toistalost. Siin kartano mual ol lana mil lanasiit tietä ja toistakymment metrii syvä kaivo. Matiltko pimijäs jalka töksäht ni hiä luul sitä sen lana reunaks, mut se olki sen kaivon kynns. Matti pulaht karmunoi kans kaivuo, Matti muutako kastu mut hanur rikkahuis jot kalenat jäivät sil kertua soittamatta.

Talvisi ol paljo lunta, et talvtiet

kulkiit pitki pelloselkii, vast keväil lapijoitii tiet auk. Kerra ol kova tuisku ko Juvase pit lähtii varrai junal ja Tallus läks häntä kyyti. Hyö laittoit suahkua paljo vällylöi ja suuret turkit piäl ja Juvonen vällylöi sissii, Tallus kuskupkil ja läksiit ajamua. Kirkol Tallus tavallissie tappua kiäns hevosen Elissan aitaan ja sano: "Lähetii Elissallek!" ja nous pois pukilt. Mut Juvosta ei oltkua peräs! Hiä ol puont jo Lammäkkie ja kävelt siint takasii kottii.

Meskasemiäl elettiä hyvä sossus, melkei ko yhtä talluo. Kaik tiesiit mitä missäki talos tehti. Kyläl käyti melkei joka päivä toissua. Jos mitä tarvitti, eikä olt, määntii nuapurist lainamua. Se lainuamine ol nii jokapäiväistä jot siint sai laskii leikkii, eikä toine suuttunt. Kerraki naapuri isäntä ol lainaamassa toistalost huopa-

tossuloi ja tul huopast kanalos pois ko Viiksalahtoist valjastiit siin kartanot ja hiä ol olevinnua kovast vihane ko kuaritti niil Viiksalahe miehil jot: "Millasii pittiä olla noapurit: minkä kerra vievät nii ei tuo pois. Ain pittiä käyvä ite pois ottamas."

Talvel miehet kerähyssiit toistalo suurie tuppua, mut kesäl kauparappusii tienoil pyhäsi, het murkina jälkie. Siin hyö huasteliit kaikkii maailma asjoi mut joutuut vähitelle ain sin, huomuaamattua, Lammi rantua. Mis toist pelas ja toist olliit kihon. Se ol marka rampsuu ja markan ol palaki. Kouvvua ol peli. Kerraki polttiit yhe miehe mil ol valttiässä kiäs, se ko jäi kuuventen korttin kättie, eihä siin mittii voimua olt. Ja nii män pyhäpäivä jot ei tahtont kottii illal joutuu.

K. V.

## Lääninmies

Talo oli itsenäistynyt jo hovin aikana, eikä enää maksanut veroa hoviin. Vanha isäntä kuoli ja lapset olivat, kaksi poikaa ja tytär menneet maailmalle, eikä kotiin jääneellä tyttärellä ollut miestä, eikä helpolla saatukaan.

Mutta lopulta löytyi miehen kokelas naapurikylästä, oli räätäli ja violin soittaja, josta syystä kutsui itseään lääninmies.

Morsiamen kotona järjestettiin kihlajaiset eli tupakat. Ja sulhanen varasi ison pussillisen tupakkaa.

Koko kylän miesväki oli kokoon tunut morsiamen kotiin tupakkaa polttamaan oli joukossa naisiakin, sillä reilu sulhanen tarjosi myös tytöille makeisia. Mutta sulhoa ei alkanut kuulua ja morsio tuskaili: "Eik hiä tuokla länkkä tule." Mutta tuihan sulho, mutta viivytteli tahallaan, että vieraat olisi vähentyneet ja tupakat säästyneet.

Ajan mukaan pidettiin niin kihlajaiset ja häät. Nähtiin hyviä ja vähemmän hyviä päiviä ja lisänyttiinkin. Ja saatiin taas vävy, mutta tätäpä ei anoppi katsonutkaan arvoisekseen vaan muuttivat saunaan asumaan tyttären kanssa ja jättivät miehet näkemään nälkää tupaan.

Miehet kaarittamaan naapureille kurjuuttaan, joka neuvoi: Ottakaa yöllä saunasta ovi pois ja saatkaa niin kauas ettei naiset löyvä. Ei ne kauan sen jälkeen kärvistele pakkasessa. Näin saatiin jälleen emännät taloon, ja rauha perheeseen.

\*

Keväällä lähti vävy viljakuor-

man kanssa myllyyn, nousi kuormalle ja ajoi tiehensä. Vanhamies kumminkin ehti tempaista kuormasta säkillisen kuroja syliinsä ja vävyn huomaamatta kaatui säkki sylissään maahan. Nyt taas naiset nalkuttamaan: "Maistuuks kaurat hyvät?"

Mutta lääninmies kuukahtikin viimeisen kerran ja naisille tulikin itku ilon tilalle. Niin lähti pois lääninmies.

Aku

## KANSA-KOULU

III palkinto kirjoituskilpailussa

Teä kertane juttu on voa sellasta arkista työ asjoi ja tähä hoastamissie passoa vissii paremmi teä mei oma karjala murre. Eihä myö sielkeä hoastettu sil kirja murtiel näist arkisist asjoist, korkeintoa jokkuu itsijeäse arvostava ihmene koittel puhuu sil "suntak kielel" ko sattu olemoa sellasii ylhäisempi ihmisi sakis ja ko ei oikei viitsint hoastoa sitä moalaista murretta, jos ne toist ei vaik ois ymmärtänniet, mut miust tuntu jot aika kömpelöst se käi seki herroi kiel meilt moalaisilt. No se siint. Mie ko meinasii täs hoastella siint Haitermoa koulu tekemisest, — (mieki ko neätsie olin yhten sitä tekemäs) — ko sitä tehti sin salomeä al sin Pansoore moantie varatie, kylhä työ tok sen muistatta? Miust tuntu niiko monest muustaki, jot teä tulluo aika syrjeä ja yksinäisel paikall ja lisäks viel iha metsä keskel, eikä noapurloikoa uo lähtienuvil. Mutko viisoammat olliit sen paika valinniet ja silviisi vältieranniet ni mikäpä siin kylhä se miul passas, ja loppui lopuks mukavaha se paikka olki, vaik se alus tuntu nii ouvolt.

Valtose Tahvo ol ottant sen koulu tievo urakal tehäksiese iha valmieks ast, auvaimet kättie, niiko ne sillo ruukkasiit sannuo. Heä alotti jo syksyl sitä tekemeä, mut mie älysi käyvä vast keyvää Tahvolt kyselemäs jot jos mieki peäsi töihe (mien oikei viitsint sillo syksyl käyvä pyrkimäs ko mie piin itsijäi viel liija akkomaisen sellasii töihe, (vaik oliha mie kyl olt nurkal muuteki enkä voa niiko — hät hättä käymäs).

Tahvoha lupas ja sano jot ko

## Jukka Niemi

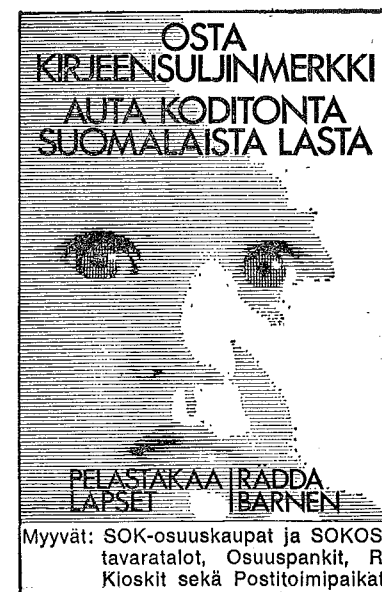
Vesilahti

PÄÄMYMÄLÄMME

ja

MYYMÄLÄAUTOMME

PALVELEVAT TEITÄ





täs tulluot kohta puolii kattami-neki ni siin tarvitoa usjempii mie-hii. Sil kertoa se vast ol tasaker-ras, taiski olla nii jot just alettii kantamoa niitä väl-kurkijaisii pai-kallie. Ne olliitki mahottoma suu-rii ja raskaita puita, mitä lie olliit kaheksa yheksä tuumoa vestokse väl, ja niitä ko tul siihe melkei vier vieri, kurkijaisii väl ol pienemp ko kurkijaise leyveys. Niihe kan-tamises olki aika tekemine, ko ne olliit nii raskaita — tieteehä sen ko ne olliit vielä tuoreita — koko saki pit olla yhe ja sama kurkijai-se pelis niiko muurahaisii ja sitte-ki ol työtä ja tuskoa jot jaksettii kantoa se rappusii myöte ylleä. Tahvol ol tapan sanuo jot kylhä mie teän tyvpuole kanno ko voa tuotta sen latvapuole ja ko ensi nostatta sakil teän tyve miul olal. Heä sanoki jot eihä mies päättii kassoa meä, hyvähä sitä ol san-nuo ko ol "ruista ranties" sit ko heä sai tyve olallie ni heä kysy jot soattaks työ tulemoa sen latva-puole peräs jos mies lähtisi täst mänemeä ja kyl siin voa asjoa ol jot myö porukal soatii se latva kannettuu. Si yhe kerra ko sattuu olemoa vähä pienemp puu ni Mör-reikö Juho sano jot enhä mie uo miestä huonomp, mie vien tuon märeä latva jos työ tuotta tuon kuiva tyvee, niihä myös tehtiiki, mut siin Juho pöksyt olliit tiukil ja tutisiit ko horkka virras enne-ko oltii ylleäl ast ja ko Tahvo hy-väkäs viel härnäs siin kaikkei tiu-kas kohas ja sano jot koittelepas Juho vihelteä, mut ei Juho yrit-täntkeä, enkä tiije oiskha sielt ralli tult, nii tiukal heä ol, vaik muulo hänel ol ain vastaus valmien, mut nyt heä ei virkkant mitteä ei ha-lastuu sanna, ei hoastant eikä vi-heltänt. Muulo kyl Juholt tarinoa tul vaik mil mital. Heäkö ol luon-tieltoa sellane vello hoastelemmoa ja kyl hänel toisinnoa ne puhhiet olliitki sellasii kokkapäitä, kerraki heä hoasto jot hänel ol hevone ja

se ol nii ihmie utala kävelemmeä, ja jos jokuu sit uskals eppäillä jot oiskha tuos perreäkeä koko as-jas ni Juho selitti oikei tosissoa jot totta se on, vaik kui ois käs-kent sitä juoksemoa ni se ei malt-tant juossa ko se ol nii utala kä-velemmeä. Yhel ruoka tunnil heä toas niil siivuoja naisil selitti jot häne pit tehdä sellane veivi kirnu ko heä ei huolint siint nuotti kir-nust. Ne naist alkoit kysellä jot mikä se sellane nuotti kirnu on, ni Juho selitti jot se on sellane korkija ja kaita soav ja siin sellane mäntä ja ko se mei Anni sil kirnus ni heä laulo siihe tahtii jot meijä vanha Juho Juho Juho ja se miust ol nii ilkijeä ko heä laulo minnuu vanhaks ja sen takkie heä tek uuvve kirnu.

Siihe kouluu tulliiit aika suuret ne takstuolitti, sehä o selvä, tai-siit olla tasakerrast siin viis kuus metrii ja ko siint moaha lienyo olt toine mokoma ni siin pan aprikoi-moa jot kuka sin harjal männyö sen reiva lauva lyömeä kii, se ko ol ens alus viel nii hatara tunto-sest pystys ja ko tuul viel heilut-tel ni tuntupa jot tuo kyl taitoa tulla alloa. Yks ja toine siin arvel-ki jot ei heä tuon ylleä uskalla männä jos sielt viel tulla rojahtoa alloa. Tahvo sanoki jot ei heä ket-teä käse, jos kerra silt tuntuu jot hirvitteä. Mut muistoaksei se ol ilose Mikko ko sano jot, kyl heä hännö, heäkö ol sellane uhkaroh-kija joka asjas. Tahvo halus viel

ERILAISIA TERVEYS-  
TUOTTEITA

**A. EEROLAN**  
**Terveyskauppa**

Hämeenlinna  
Kauppahalli p. 22 902

vakkoittoa ja sano jot meä voa mut akkiloit itsijäis jottet puttuo ja jos alkoa tuntuu jot hirvitteä ni tule alloa.

Mikko ko sai luvua ni heä män ko orava niitä häilyvii puita myöte. Toist irvleuvat kyseliit Mikolt jot kel sie loppoat perruis ja Elissan jos sie sielt puttuoit alloa, mut Mikko sano jot ei häntä hirvitä ei-kä heä meinoa puotakkoa, ja nii mukavast siin käi jot ei heä puont-koa ja nii soatii ne takstuolit kaik pystyy ja kii naulattuu. Siinthä se alko lutviintuu ko peästiiki katta-moa. Kyl siihe män päre poikinnie, mut olha meitä monta miestäki niitä kii naputtelemassaki. Nyt se koulu alko jo näkky sin moan-tielleki ast ja hyvi mon niityl männesseä ja mon muukii kulkija tul katsomoa tätä uutta opiahuo, kerraki tul monta naista samas katroas ja katsuo tiliistelliit sielt alloalt ko myös oltii jo melkei lik-kiel harjoa, ja hyö ihmetteliiit jot eiks teitä hyvät miehet hirvitä jot puttuoita sielt alloa, mut Juho vakkoitti heil jot ehä myö mite peässä puttuoimoa ko myö pieteä vasara varrest kii. Niihä myö peästii aiva harjal ast molemmat puolet, mut siint ei tietänt kukkoa jot onk se Tahvo hommant harja-pulluo, niiko tavalline tapa ol. Tah-vo vel, Jussi kyl ol varustant val-mieks sellase kuivettunnie kataja ja tuont sen sin tellinkil ja siit ko oltii iha viimisii varviloi lyömäs ni Jussi koittel tuollie kalhemittai ot-toa Tahvolt tietuo jot onk heä va-rant mitteä harjapulluo ja heä ky-syki Tahvol jot mitä myö tehheä teä kataja kans, ni Tahvo sano jot ei sil siel tie mitteä viskoa voa al-loa koko kataja. Siint sit sai arva-ta jot kyl se Tahvo on pitänt siint huole, jottei tarvitse katajoil har-joa koristella. Ko myö soatii tuul-ja harja lauvat lyötyy paikoillie ni sopivast Tahvoki huutel sielt allo-alt jot tulkoaha sajul, heä ol keit-tänt sajut valmieks. No meitä ei

tarvint kahta kertoa patistoa, yks kertaki se riitti ko myö oltii nyt kaik nii yks tuumasii koko sak-ki.

Siint ei olt mitteä meäreä jot mite paljo sitä miestä väkevämpeä pitteä olla, eikä se Tahvokoa kovi ylemeäräsest tietenkeä olt tou-huntkoa, mut joha voa ne ahke-rammat miehet tulliiit siintäki oikei hyväl puhe tuulel ja Mörreikö Ju-hol esitteliiit jot käy sie se sir-maskais ottamas ja soittele meil ies jokuu ralli teän asja kunni-jaks. Joha se näytti jot Juhoki ol siihe vähä innostuntki, mut just sopivast parraiksie loppu se Tahvo pulloki ja niihä myös jouvettii jo-kahine lähtemeä kotihiese. Kylhä se matka monellaki nyt kotii män-nes ol pitemp ko sillo oamul töihe tulles, nyt ko neätsie pit tehdä ni-tä ylmeäräsii mutkii millo tie oi-kijas millo vasemmas laijas, mut olha sitä aikoa illast.

Nyt ko näi jälkieppäi tulluo mie-lie ja ajattelluo sitäki koulu tek-kuo, ni se tuntuu niiko siint ei nii pitkeä aikoa oiskoa, se jälel jeänt aika tuntuu nii lyhvelt, mut ko mie-täs tei lukkuu ni siint tulluo ens kesän jo neljäkymment neljä vuot-ta. Nii ne voa ajat kulluut ja pal-joha siin ajas on kerent tapahtuu-kin yhtä ja toista.

A. K-u

**salama** **var-**  
**moja**  
**lähtöjä**

Startti

**Lempäälän Pyörä**  
Om. M. Toiva - Puh. 74 286



## Toimituksen tuoli

Kesä on mennyt, syksy saapu-nut, satoa saatu, maaomenat ovat kasvaneet suuriksi.

Myös Sakkola-juhla on tältä vuodelta siirretty muistojen ark-kuun. Kahdesta kohtaa nämä juh-lat olivat edeltäjistään poikkea-vat: "Karjala"-lehti ei huomioinut juhlaa millään muotoa. Vapaan sanan aikana esitettiin mielipide Suvanto Säätiön hallintoa ja Su-vannon Seudun toimituskunnan kokoonpanoa vastaan.

Karjalan omiin etuihin luulisi kuuluvan huomata tällaiset juhlat, joten jossain on hiukan himmerik-kiä. Laajentakaa "Tikanpojan" metsäalaa!

Mitä Suvannon Seudun ja Sää-tiön luottamustoimiin tulee, on tie-tysti täysin valtuuskunnan pää-täntävallassa kelle mikäkin va-kanssi milloinkin annetaan. Onpa ollut aika jolloin kirkonkylästä on ollut kaikki pääpomot, eikä ku-kaan ole kiekahdellut sellaisen asian vuoksi. Tietysti kaikki kul-kee ja jokainen ajallaan siirtyy sivuun... mutta jos henkilöä jo-honkin väliin vaihdetaan, ei ukko

ukosta parane. Neljännes vuosi-sataa on ainakin heivattava. Uut-ta, nuorta verta Suvantolan suo-niin!

Yleensäkin on hyvä muistaa, et-tä esiintyjällä on oltava asiaa, ulosantia sen verran ettei ajatuk-siaan tarvitse tavata.

Kaiken lisäksi jos koiranäytte-lyitä halutaan harrastaa, pidettä-köön erillään arvokkaista Sakko-la-juhlista. Kutsutaan yleinen eri-koistilaisuus, jossa jokainen saa hyökätä ja puolustautua, tietysti vain sanan voimalla. Vahva pöytä-lauta kulakointia varten. Siitä vasta kunnan kutsut kehittyisivät.

Tämä ei ole ketään vastaan, on vain viivähtänyt ajatus.

Jälleen on "aineet" lehteä aja-tellen jokseenkin vähissä, paitsi Petäjäveläisaiheita, mutta kun kaikki ei tykkää niistä. Joten ky-nät pyörimään paperille. Ei aiheen niin erikoinen tarvitse olla. Tästä olkoon mainittu viime numeron Etuahon ja Santeri Karppasen kir-joitukset, minä miellyin erikoises-ti Santerin tulkintaan, aihehan oli melko vähäinen, mutta kun siinä oli välähdyksittäin Sakkolan mur-retta! Kaikki muut aiheet sopi-vat, paitsi sotakronikat ja aapeli-jutut.

Kiitokset Canadian kirjeistä, mu-kavaa, että löytyy myötämielisyyt-tä!

Lehtimaksuja on tullut hyvin. Kaikille lähettäneille kiitos! Tie-tysti viikatemies on korjannut osan tilaajistamme. Muutama osoi-te on tietämättämme muuttunut. Kaikki sotkeentuneet maksut on maksettu väärille postisirtonume-roille. Kyllä nekin löytyy, kun vain hiukankaan on vihjettä suun-nasta.

Kirja: Siirto-karjalaisten tie, ensimmäinen osa, on ilmestynyt. Kuten saattoi odottaa on kirja mennyt käsitellyn aineiston koh-

## Piirakat ja kakkarat hupeniit sakkuloisii tarinaillas

Vanhoo viisii piettiin peäkaupun- gi sakkuloisii syystarinailta van- has Pauligi huvilas syyskuu soit- semäntentoist iltan. Oamuses Hel- singis taivas löi louhii ja vettä tul ko tuutist, mut illaks ilma korja- hus sorjaks ko kessäine morsei.

Iha aluks peästiiki käsiks ja suiks lanttulohkopiirakkoa ja koh- vii minkä toimitukse aikan lappo sisäl lisseä väkkie nii jot loppui lopuks ol Pauligi huvilas 32 sak- kuloista tai sakkuloismielistä. Täysinäisil vatsoil lauletti sit "Me Karjalan lapsia laulavia".

Sakkola-Seura emäntä Hellin Naskali pit sit jonkilaise esitelmä sakkuloisist piirakoist ja kakka- roist. Ne sellast umpkuorist puol- kuu muotost olliit kaik piirakoi, olliit sit suuri tai pienii. Se entis- aja lanttupiirakka olki vahvaa ruokoa — siin ko ol hapatetus ruiskuores lanttuu ja silavaa, ja ko se ol paistettu kypsäks, leikat- ti peäliskuoie ympyriäine aukko mist sisseä koajettii kermoa, valu- tetti joka kolkkoa nii paljo ko sin män. Sitä ko söi ni pit tehdä töitä. Sellasta jos nykyne kau- punklaine syöp liikoa ni läsiväks tulluo. Ne kakkarat toas olliit

dalta melko samasanaiseksi. Ja siinä onkin jännät paikat mitä kestäkin on kirjoitettu, tai onko ollenkaan. Samalla kun rouville on lätkähty liuta lapsia, ei ukkokul- lasta mitään mainita ja olympia- urheilijat on raakattu kokonaan! Joten Hyvät Herrat jos ette ole aivan pelkkiä äffäärintekijöitä painatte lisä-osan, vaikka sillä eh- dolla, että heittäte suunnitellun nimiluettelon pois!

Monia on vielä sakkolaisia joil- le ei mene Suvannon Seutu, joten töpinäksi ja osoite meille.

avonaisii, ympyriäisii ja reunoilt rypytettyi — justii niiko Hellä Sa- res ne tekkyö.

Hellini jälkie hoasto seura puh- hiejohtaja Tyyne-Kerttu Virkki niihe lanttulohkopiirakoi tarinoa mitä myö nyt syötii ja soatii. Heä ko ol televisios nähnt lanttukuko tekkuo ja sit tievustelt niihe te- kijöi, ni hänel ol annettu yhe kuh- molaise leipomo osote ja sielt nii- tä sit tilattiiki. Mut kyl se ol hyvyvää, nii makusoa ja nuortietä jot ei milleä ois luult Kuhmost ast tullieks.

Vakkuuveks heä sit leikitytti meil laulun "Jos sull hauskas on..." ja kaik näyttiit jot heil ol lustii.

Sejjälkie alkoit emännät tehdä kauppoa syömättömist piirakoist ja kakkarost. Ne kakkarat, pota- tist ja riisist tehnyt, olliit Hellä Sarekse ehta sakkuloista tekkuo ja nii ne hupeniitki emäntii kori- loist äkist ko kuhmolaist kukotki. Ja tehti siin muutaki kauppoa: myöti taitelija Aarne Nopsase piirtämeä ja Karjala-lehe kustan- tammaa Muistojen Karjala-kart- toa, mis näkky Sakkola porsaksi tonkimas Suvanno seutuu.

Sit korostettii vähä ommoaki arvu laulamal "Arvon mekin an- saitsemme" minkä aikan filmoaja Kalevi Lavola laittel vehkeiteä reiloo elävii kuvvii varte. Soatii nähä häne Koulu- ja opintomat- kien ohjelmistol tekemeäs väri- käs kuuvvaus nykyelämäst entisil talvsova tantereil Pohjois-Karja- las ja Kainuus.

Tyyne-Kerttu Virkki esitti viel tekemeäs nauhotukse emäntä An- ni Kurikan täyttäis 87 vuotta män kesän. Tyyne-Kerttu hoastattele- man kerto Anni Kurikka tyttäries Liisa Jussilan koton, Lahes, Laa-

massuvu vaiheist Sakkola Sipilä- mäel vuossoa vaihtie ajoilt.

Muistoisa iltä päätettii Karja- laisten laulul.

Seuroava kerra kokohuutki sak- kuloist jo kuukauvve pääst Hel- singis Tuomiokirkkuo ja sen seu- rakuntasallii kirkkojuhlil, tarkem- mi sanottun 17. ja 18. päivän lo- kakuuta. Tervetulluo sit sakkulois- peäkaupunkii muuvvoaltki!

Eka Karppanen

## Helsingin Sakkola-Seuran tilaisuuksia

### KIRKKOJUHLAT

Perinteelliset kirkkojuhlat alka- vat lauantaina 17. 10. 1970 klo 19 ehtoollisjumalanpalveluksella Tuo- miokirkossa ja jatkuvat sunnun- taina 18. 10. 1970 klo 10 jumalan- palveluksella samassa paikassa.

Välittömästi jumalanpalveluksen jälkeen tarjotaan kirkkokahvit seurakutasalissa, Meritullintori 3 A. Tilaisuus on ohjelmallinen.

### JOULUJUHLA

Iloiset joulujuhlamme ovat San- tahaminan upseerikerholla perjan- taina 11. 12. 1970 alkaen klo 19.30. Mukaan tonttulakit ja jolumieli!

Tervetuloa!

Tuota otti ja tuota mätti, tuota mänttäs ja tuota ränttäs. Iski päähies seinää, Hyppäs kolme kilometriä ilmaan Ja jäi sinne seosomaan!

Muistatthän vielä Kiviniemen markkinat.

## Voitto Suomi—Ruotsi maaottelussa

Tyttöjen maaottelussa Suomi — Ruotsi voitti kuulantyyntönnön Arja Patja, tulos 12.43. Tulos lieenee Ar- jan ennätys. A-tyttöjen Suomen Mestaruus kiekonheitossa tuli myös, tulos 31.80, sekä toinen tila kuulantyyntönnössä, tulos 11.48. Sakkolan Lapinlahdesta sukuisin oleva oppikoululainen oli Suomen edustajana myös naisten maaotte- luissa Itä-Saksaa, Bulgariaa ja Tshekkoslovakiaa vastaan otelluis- sa maaotteluissa. Näissä kummin- kin olivat isot ja täysikäiset amat- soonit Arjalle liian kovia paloja voitettavaksi. Arja edustaa Pun- kalaitumen Kuntoa.

Poikien maaottelussa Suomi — Ruotsi edusti Suomea keihäänhei- tossa sakkolaista sukua oleva, Lempäälän Kisaa edustava, Harri Käppi ja pärjäsi kuin aikapoika, saavutti hopeamialin, tulos 59.76. Suomen Mestaruuskilpailussa Har- ri sijoittui kolmanneksi yli 60 metrin toloksella. Harrin suku on kotoisin Sakkolan Kiviniemestä.

Toivomme jatkuvaa voiton tah- toa ja menestystä kaikille Sakko- lasta sukuisin oleville urheilijoille ympäri suloista Suomea. Otamme mielellämme vastaan tietoja kai- kista Sakkolan kunnasta sukuisis- ta olevista urheilijain saavutuk- sista ja tuloksista, jotka yltävät kansalliselle tasolle.

Puolikasvuinen poika lähti markkinoille, isä-ukko vakkoitti, jot "älä menetä rauhua turhuu- tie" ja anto pojalle viis markkaa.

Poika käveli kymmenise kilo- metriä markkinatsille. Ajoi ko- miasti onnibussilla Kiviniemen lai- varantaan, joka matka maksoi juuri sen viisi markkaa ja käveli tyytyväisenä kotiinsa.



## SUVANNON SEUDULTA SYDÄN HÄMEESEEN

Maanantaina elokuun 10. p:nä täytti Lempäälässä Emil Kuis- ma 70 vuotta. Hän on syntynyt Suvannon rannalla Sakkolassa Haidermaan kylässä. Jo nuoruus- vuosina hän oli innokas kalamies, ja mikäpä oli kalastaa, kun Su- vannosta saattoi saada jopa anke- riaita ja lohia tuohon aikaan.

V:na 1916 perhe osti Sihkerös- tä tilan kalaisen Kiimajärven ran- nalta. Siinä saikin nelipäinen vel- jesparvi, isän johdolla, tarttua to- si mielessä kuokkaan ja kirveen ennenkuin tila oli raivattu viljelyskuntoon. Siinä samassa saivat veljekset voimaa ja sitkeyt- tä tuleville hiihtoladuille. Emil kehittyi vähitellen muita veljeksiä nopeammaksi lylynlykkijäksi.

18-vuotiaana Emil matkusti Kä- kisalmeen paikallisen sanomaleh- den järjestämiin hiihtokilpailuihin osallistuakseen nuorten sarjaan. Lauantaina oli yl. 30 km:n hiihto, jota Emil oli mennyt seuraamaan.

Silloin sattui tulemaan paikalle urheiluveteraani Emil Repo, joka leikki silmäkulmassa kysäisi: "Lähteekö poika hiihtämään?" Niin kävi, että Emil asettui jälle riviin muiden joukkoon odotta- maan lähtölaukausta.

Tämä ensimmäinen mittavampi kilpailu onnistui erinomaisesti. Emil saapui ensimmäisenä maa- liin voittaen toiseksitullutta kilpa- veikkoa 10 min. Pojan kunto ei kuitenkaan ollut vielä riittävä ja niinpä seuraavana päivänä nuor- tenmatkalla hän sai tyytyä neljän- teen sijaan. Myöhemmin vuosina tukkimetsässä ja pitkällä metsäs- tysmatkoilla hankittu pohjakunto alkoi tuottaa tuloksia. Emil Kuis- masta oli kehittynyt hiihtäjä, jo- ka tunnettiin ympäri Suomea Sk- järjestön piirissä.

Sotavuodet lopettivat kilpailu- uran. Silloin tarvittiin mies Suvan- non rannalle kotiseutuaan puolus- tamaan.

Rauhan palattua perhe asettui Lempäälään ja nyt oli hiihtäjäve- teraanin tavoitteena saada omat pojat "suksimaan". Sananlasku: "Ei omena putoa kauas puusta", toteutui. Kahdesta pojasta kehiti- tyi mestariluokan hiihtäjä ja kol- maskin lykki I luokkaan.

Nykyisellä kotiseudullaan Lem- päälässä Emil Kuisma on viljellyt maatilaansa Lastusten kylässä. Häneltä on jäänyt myös aikaa monipuoliseen yhteiskunnalliseen toimintaan, josta mainittakoon, että hän on ollut 18 v. kunnan- valtuuston ja yli 10 v. kunnanhal- lituksen jäsenenä.

Saavuttuaan "eläkeikään" hän rakensi itselleen ja vaimolleen viihtyisän eläkepiirtin ja jätti maa- tilan vanhimman poikansa viljel- täväksi.

Eläkevuosistaan huolimatta hän on jatkuvasti osallistunut maata- loustöihin poikansa tilalla ja sään- nölliseen viikko-ohjelmaan kuulu-





**Mikko Suurpää**  
**80 vuotta**

Lokakuun 2. päivänä täyttää Mikko Suurpää 80 vuotta. Hän on syntynyt Säkkijärven poikia. Valmistuttuaan v. 1912 veistokoulun opettajaksi, tuli hän Kotiteollisuusyhdistyksen palvelukseen, toimien useita vuosia veistokoulun opettajana Viipurinläänin Maanviljelysseuran alueella. Kun myöhemmin joutui hä-

~~~~~  
vat myös kuntolenkki ja kalastusmatkat.

Vaikka Emil Kuisma onkin syntynyt kuulussa porsaspitäjässä ja itsekin aikoinaan kasvattanut porsaita ja sikoja, ei hän sianlihaa suuhunsa pistä. Ehkäpä kasvisruokien ja eritoten kesänaikana "marjamöllyn" syönti säännöllisen liikunnan ohella on antanut miehelle sellaisen terveyden ettei tähän mennessä ole juuri tarvinnut lääkärin puoleen sairauden vuoksi kääntyä.

Syntymäpäivänä oli eläkepirttiin kokoontunut runsaasti ystäviä ja ikätovereita puristamaan päivänsankarin kättä ja muistelemaan menneitä.

## VUOSIA TÄYTTÄNEITÄ

90 VUOTTA täytti 13. 9. 1970 Iita Silvasti, o.s. Ryyppö, Vesilahden kks:ssä, hän on kotoisin Sakkolan Petäjärveltä.

85 VUOTTA täytti 6. 8. 1970 mv. Martti Kekki Lempäälän Erkkilässä. Hän on syntynyt Sakkolan Pannusaassa mv. poikana. Elämäntyönsä maanviljelyksen ohessa hän on harrastanut hevosten kasvatusta, sekä kantakirjettä juoksijahevosia.

85 VUOTTA täytti 4. 9. 1970 Iida Nuora, o.s. Lamppu, Vesilahden Narvassa. Hän on syntynyt mv. tyttärenä Sakkolan Petäjärvellä, jossa toimi vuosikymmenet talonemäntänä, aina talvisotaan saakka ja vielä välirauhan vuosinakin.

80 VUOTTA täytti 7. 8. 1970 Elisa Pitkänen Iisalmessa. Hän on kotoisin Sakkolan Viiksanlahdesta. Ollut mukana Ns- ja Martta-työssä, sekä laulanut kuorossa.

~~~~~  
nen, nyt jo edesmenneen aviopuolisonsa, kotitalo heidän omistukseensa, toimi hän maanviljelijänä ja sen ohella harjoitti saha- ja myllytoimintaa Sakkolan pitäjän Viiksanlahden kylässä. Kun Karjala menetetttiin johti evakkotie Keski-Suomen kautta Pirkkalaan, missä hän jatkoi edelleen maanviljelystä. Muutamia vuosia sitten hän on luopunut maanviljelyksestä ja viettää nyt vanhuudenpäiviä, asuen omakotitalossaan Pirkkalassa Naistenmatkan kylässä. Mikko Suurpää on ollut monissa luottamustehtävissä. Hän on ollut myös mukana vapaaehtoisen maanpuolustusväen riveissä, osallistuen talvisotaan. Mieliharrastuksena on ollut ampumaurheilu, metsästys ja kalastus. Nyt ajankohtaisena harrastuksenaan on toiminta Kultaisen iän kerhossa ja eläkeläisten yhdistyksissä. — M. N.

80 VUOTTA täytti 10. 8. 1970 Helena Raaska, o.s. Karvanen, Vesilahden Mantereessa. Hän on syntynyt ja asunut talvisotaan saakka Sakkolan Petäjärvellä. Hän on erittäin innokkaasti osallistunut Marttayhdistystoimintaan josta työstä hänelle on myönnetty Martta Liiton kultainen ansiomerkki.

80 VUOTTA täytti 29. 9. 1970 nti Elisa Pitkänen Suolahdessa. Hän on syntynyt Sakkolan Haidermaassa.

80 VUOTTA täytti 12. 8. 1970 Loviisa Jortikka Kuusamossa. Hän on syntynyt Sakkolan Kaarnaajoella mv. Tuomas Jortikan tyttärenä. Hän harjoitteli Theotor Virkin omistamalla Lehtolan tilalla Vuokselassa, jonka jälkeen kävi karjakkokoulun ja tarkastuskarjakkokurssin. Jonka jälkeen hoiti veljensä omistaman Kekkilän kartanon karjaa. Ennen talvisotaa hän oli Keski-Suvannon Maidonmyyntiosuuskunnan meijerikkönä, jonka jälkeen evakkotaival johti hänet Pohjois-Pohjanmaalle, nuorimman veljensä luo Paattijoelle. V. 1963 hän muutti Kuusamoon veljensä perheen luo, jossa viettää nyt vanhuuden päiviä lähiomaisten piirissä.

75 VUOTTA täytti 13. 5. 1970 Tuomas Nuora Tampereella. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjärvellä. Pääasiallisimman elämäntyönsä hän suoritti rautatien palveluksessa Viipurissa.

75 VUOTTA täytti 27. 7. 1970 Helena Kekki, os. Ollikainen, Lempäälän Kuljussa. Hän on edesmenneen herastuomari Juho Kekin puoliso. Hän on syntynyt Sakkolan Ojaniemessä. Ollut mukana Ns- ja Martta-työssä.

75 VUOTTA täytti 2. 8. 1970 Hilma Leppänen Huhtamossa. Hän on synt. Sakkolan Riiskassa, mutta solmittuaan avioliiton Juho Leppäsen kanssa hän hoiti emännyyttä Leppäsen talossa Lapinlahdessa, aina tal-

visodan syyttämiseen saakka. Nykyisin hän asuu tyttärensä ja vävynsä kanssa Huhtamossa, toimitellen vielä talousaskareita ja hoitaen kanalaa. J K

75 VUOTTA täytti 29. 8. 1970 Simo Repo Vilppulassa. Hän on synt. Sakkolan Kaarnaajoella.

70 VUOTTA täytti 7. 8. 1970 Lyydia Ollikainen, o.s. Kallonen, Kurun Parkkuussa. Hän on synt. Sakkolan Lapinlahdessa. Avioliiton solmittuaan oli kotikylä Sakkolan Ojaniemi.

70 VUOTTA täytti 23. 8. 1970 Jalmari Naskali Lempäälän Moisiossa. Hän on syntynyt ja kasvanut Sakkolan Haidermaassa, jossa omistamansa maatilan viljelemisen ohella harrasti melko laajaa lihakarjakauppaa. Myös Lempäälään muutettuaan hän viljeli omistamaansa maata. Hän on edelleen Suvanto Säätiön hallituksen jäsen. Osallistunut talvisotaan ErJP 6 mukna, ollen sotilasarvoltaan vääpeli.

70 VUOTTA täytti 23. 9. 1970 mv. Hannes Huuska Tottijärven Joenpohjassa. Hän on syntynyt Sakkolassa, kotikylä Hovinkylä. Maanviljelyksen ohella hän on tehnyt paljon maalaus- ja tapetointitöitä, sekä Sakkolassa että täällä uudella kotiseudullaan. Hänen vaimonsa Lempi o.s. Lampinen täyttää 60 vuotta 22. 10. 1970.

70 VUOTTA täytti 29. 9. 1970 Lyyti Nuora Vesilahden Rautialassa, hän on synt. Sakkolan Petäjärvellä.

70 VUOTTA täytti 20. 8. 1970 nti Emilia Kiuru Lempäälän Toutosesa. Hän on syntynyt Sakkolan Haidermaassa. Toimi pitkän aikaa Maidonmyyntiosuuskunnan vastaanottoasemalla Koti-Karjalassa.

60 VUOTTA täytti 17. 7. 1970 rva Selma Lehtinen, o.s. Pullinen, Kyröskoskella, hän on syntynyt Sakkolan Röykkylässä.

60 VUOTTA täytti 26. 7. 1970 mv. Yrjö Pulkka Lempäälän Rautasemassa. Hän on syntynyt Sakkolan Petäjärvellä. Täällä hän oli mukana Petäjäjärven Ns. toiminnassa mm. puheenjohtajana. Samoin ollut mukana vapaaehtoisessa maanpuolustustyössä sekä Sakkolassa että Lempäälässä, kuuluen mm. Reservialihupseeriyhdistyksen johtokuntaan. Hän oli mukana taistelujoukoissa sekä talvi- että jatkosodassa. On sotilasarvoltaan ylikersantti.

60 VUOTTA täytti 26. 7. 1970 Tauno Kuisma Tyrvännön Lepaalla. Hän on syntynyt Sakkolassa.

60 VUOTTA täytti 4. 8. 1970 rva Aino Hokkanen, o.s. Luostarinen, Canadassa. Hän on synt. Sakkolan Ojaniemessä.

60 VUOTTA täytti 25. 8. 1970 Aili Kotti, o.s. Savolainen, Viialassa. Hän on kotoisin Sakkolan Kottilasta.

60 VUOTTA täytti emäntä Anna Vulli, o.s. Nuora ja 9. 9. 1970 miehensä Jalvari Vulli Oriveden Haavistolla. Anna Vulli on synt. Sakkolan Petäjärvellä, Jalmari Vulli Röykkylässä, joka oli heidän kotikylänsä

talvisotaan saakka. Olleet mukana Karjala-seuran toiminnassa.

60 VUOTTA täytti 28. 8. 1970 mv. Jalmari Ollikainen Urjalan Meinoisissa. Hän on synt. Sakkolan Röykkylässä.

60 VUOTTA täytti 29. 9. 1970 mv. Nestori Silvasti Vesilahdella. Hän on synt. Sakkolan Petäjärvellä. Kuuluu jäsenenä Vesilahden Osuuspankin hallintoneuvostoon ja on kuulunut useampia vuosia sosiaalilautakuntaan.

60 VUOTTA täytti 19. 10. 1970 mv. Armas Huuska Orivedellä. Hän on syntynyt ja asunut talvisotaan saakka Sakkolan Röykkylässä.

60 VUOTTA täyttää 25. 10. 1970 mv. Aapro Jäskeläinen Pirkkalassa. Hän on syntynyt ja talvisotaan saakka asunut Sakkolan Kirkonkylässä. Täällä hän osallistui valistusrientoihin ja oli innokas hiihtäjä ja juoksija, edustaen Sakkolan Jäntevää. Pirkkalassa hänelle on uskottu lukuisia kunnallisia luottamustoimia, kuuluen kunnanvaltuustoon useimpia vaalikausia, sekä sosiaalilautakuntaan. Myös Karjalaseuratoiminnassa hä on johtavilla paikoilla, mm. Sakkolan pitäjäjuhlien järjestelyissä. Hän on avustanut myös lehteämme.

50 VUOTTA täytti 26. 7. 1970 rva Martta Salonen, o.s. Lamppu, Vammalassa. Hän on kotoisin Sakkolan Ojaniemestä.

50 VUOTTA täytti 24. 9. 1970 Pentti V. Pitkänen Imatralla. Hän on kotoisin Sakkolan Karholasta.

50 VUOTTA täytti syyskesällä 1970 Eino Savinen Sääksmäellä. Hänen kotikylänsä Sakkolassa oli Petäjäjärvi. Sotien jälkeisenä aikana oli innokas hiihtäjä ja juoksija voittaen Harjun Hiihdot ja sarjansa Kaisaniemen "piikillä". Oli Kaukopar-tiojoukoissa jatkosodassa.

50 VUOTTA täytti 14. 9. 1970 mv. Viljo Nalli Pulkalaitumen Koskiol-

# SUPERMARKET

## SUURHALLI NALKALANTORIN VARELLA

tarjoaa elintarvikkeet, kemikaalit, taloustavarat ja tekstiilit aina alle normaalihintojen

VAIN HINNAT ALENNETTU — EI LAATUA  
SUPERMARKET Nalkalantori, Tampere

## In memoriam Torsti Kuoppa

Silloin oli kaunis keväinen aamupäivä. Luonto oli noussut talviunestaan. Kevään ilmassa suorastaan väreili Kuolemattomuuden ajatus. Tulit kadulla vastaan iloisena ja reippaana. Nostit kätesi hyvän päivän toivotuksena. En tietänyt silloin, että se oli samalla jäähyväistoivotus, entiselle ja nykyiselle naapurille! "Niin vähän tiedämme, me lapset maan".

Koko ihmiselämä onkin suuri arvoitus. Sen syvintä salaisuutta ei ihmisviisaus ole kyennyt ratkaisemaan. Ymmärrämme sen parhaiden elämän tienä. Toivoretkeäisenä. Vapahtaja vertaili monissa yhteyksissä ihmiselämää tiellä kulkemiseen. Hän puhui leveän ja kaidan tien matkamiehistä. Hän puhui seuraajistaan. Omaa elämänsä hän vertasi tiehen. Sanoen: "Minä olen tie, totuus ja elämä".

Ettei ihminen eksyisi on elämän tielle asetettu monia viittamerkkejä. Yksi sellainen elämäntien viittamerkki on työ. Työtä tekeillä me emme ainoastaan hanki

sissa. Hän on syntynyt Sakkolan Ojaniemessä. Kuului jäsenenä Sakkolan suojeluskuntaan ja osallistui molempiin sotiin, jatkosodassa JR 2 mukana Kannaksen ja Syvärin taisteluissa. Viljelee nykyisin omista maansa maatila Punkalaitumella.

\*

Julkaisemme poikkeuksetta kaikkien sakkolais-syntytien merkkipäivät seuraavilta vuosilta: 50, 60, 70, 75, 80, 85, 90, tämän jälkeen vaikka joka vuosi. Emme tilan riittämättömyyden vuoksi voi väli vuosia julkais- ta.

Toimituskunta

## KUOLLEITA

Matti Sipiläinen synt. 1. 3. 1879 Sakkolan Viiksanlahdessa, kuoli 27. 6. 1970 Mouhijärvellä. Hän oli nuoruudessaan tunnettu voimistaan ja erittäin hyvästä lauluäämestään. Hän oli innokas hevosten kasvattaja. Naimisiin mentyään hän muutti Pyhäjärven Tiituaalle, jossa asui aina talvisotaan saakka.

Juho Paukku synt. 2. 6. 1884 Sakkolassa, kuoli 29. 7. 1970 Huittisissa.

Salomon Naskali synt. 2. 8. 1885 Sakkolan kkl, kuoli 10. 8. 1970 Imatralla.

Eliisa Koironen os. Suikkanen synt. 3. 1. 1891 Sakkolassa, kuoli 12. 9. 1970 Valkeakoskella. Hän oli Sakkolan kunnansihteerin Juho Koironen puoliso Haidermaan kylästä.

Heikki Hakulinen synt. 14. 1. 1891 Rääkkylässä, kuoli 24. 7. 1970 Punkalaitumella. Kotikylä Sakkolassa Hovinkylä.

Helena Peltonen os. Naskali

toimeentuloamme, vaan palvelemme lähimmäistä ja Jumalaa.

Voi sanoa, että sinä kuolit työsi ääreen. Sydän ei enää jaksanut. Elämän tie oli sitä kovasti rasittanut. Siellä oli monia vuosia kestänyt rasittavan sodantien. Senjälkeen evakkotie ja lopussa aina vaan kiristynyt ja kuluttava työelämä. Monet olivat ne aiheet, jotka rasittivat sydäntäsi. Hyvä sydän ei enää jaksanut. — Oli painostavaa kun saimme kuulla, että olet matkustanut viimeisen matkasi Seppälänkankaan kirkkomaa- han.

— "Kevyet Keski-Suomen mul- lat haudallasi" kun tuonelan por- tit ovat sinulle auenneet.

Janne Viskari

synt. Sakkolan Kirvesmäellä 9. 1. 1892, kuoli kesällä Yläneen Lietsassa.

Lida Nuora os. Laitinen synt. 26. 6. 1893 Sakkolan Petäjärvellä, kuoli 17. 7. 1970 Lempäälässä.

Oiva Artturi Repo synt. 7. 5. 1896 Sakkolan Kaarnajoella, kuoli pitkällisen sairauden kärsittyään 12. 8. 1970 Mäntän Aluesairaalassa.

Hilja Elina Laamanen synt. 4. 1. 1896 Sakkolassa, kuoli 1. 9. 1970 Tampereella.

Elina Kerminen os. Ollikainen synt. 25. 3. 1896 Sakkolan Haparaisissa, kuoli 10. 9. 1970 kotonaan Viialassa.

Eedla Koironen os. Alm kuoli Turussa n. 74 vuotiaana.



Albin Kallonen synt. 18. 2. 1903, kuoli 9. 7. 1970 vaikean taudin murtamana Punkalaitumella. Hän oli syntynyt ja varttunut mieheksi Sakkolan Lapinlahdessa.

Varsinaisen ammattinsa, maanviljelyksen, ohessa hänellä riitti aikaa ja innostusta valistusrienteihin. Hän toimi Lapinlahden Ns. puheenjohtajana ja johtokunnan jäsenenä vuosikymmenet.

Samoin maanpuolustus oli lähellä hänen sydäntään, kuuluen Sakkolan Suojeluskuntaan jo nuorena poikase- na.

Talvisodan jälkeen jäi Albin Kallonen joksikin aikaa armeijan palvelukseen sijoituspaikkana Toijala. Täällä järjestettiin hänen johdolla ensimmäiset Sakkola-juhlat v. 1940. Samoin hän oli perustamassa Suomen ensimmäistä Karjala-seuraa v. 1941, ja hänet valittiin seuran ensimmäiseksi puheenjohtajaksi.

Jatkosodan vuosista saakka hän viljeli omistamaansa maatila Punkalaitumella, aina vakavaan sairastumiseensa saakka.

Täällä uudella kotipaikkakunnallaan hän jälleen oli innolla mukana niin kunnallisessa ja seurakunnallisessa elämässä kuin seura- ja yhdistystoiminnoissa. Kuuluen Punkalaitumen kunnanvaltuustoon ja kunnanhallitukseen, sekä lautakuntiin. Myös täällä hän oli perustamassa Karjala-seuraa, jonka johtoon hän kuului kuolemaansa saakka. Lisäksi lukuisat olivat ne seurukset ja yhdistykset, jotka toivat uutteran työntekijänsä hautakummulle kukkaistervehdyksen.

A K

Uuno Kuparinen synt. 10. 6. 1907 Sakkolan Lapinlahdessa, kuoli 13. 7. 1970 Punkalaitumella.

Aleksanteri Laamanen synt. 15. 6. 1908 Sakkolan Sipilänmäellä, kuoli 20. 9. 1970 Pirkkalassa. Hän harjoitti maanviljelystä omistamallaan maatilalla Pirkkalassa. Oli mukana Sakkolan Sk toiminnassa ja osallistui molempiin sotiin rintamajoukoissa.

Maria Pekkanen os. Koppanen synt. 29. 9. 1912 Sakkolan Riiskassa, kuoli 27. 6. 1970 Helsingissä.

Ester Helena Nykänen, syntyi 16. 9. 1918, kuoli 26. 9. 1970 Punkalaitumella. Hän oli Väinö Nykäsen vaimo Sakkolan Lapinlahdesta.

Aimo Juhani Talja synt. 22. 1. 1951 Tyrväässä, kuoli 17. 6. 1970 Karussa. Hänen äitinsä on Irja Talja os. Väyrynen Sakkolan Hovinkylästä.



## Kelloseppämestari Veikko Skyttä

Toukokuun 23. päivänä 1970 poistui keskuudestamme kelloseppämestari Veikko Skyttä 60 vuoden ikäisenä Kuusankosken Aluesairaalassa. Hän oli syntynyt Sakkolassa 12. 10. 1909.

Hän otti monin tavoin osaa oman ammattikuntansa eri toimintoihin ja hoiti liikettään Ajan-Kelloa Kouvolassa, jossa toimi kuolemaansa saakka.

Sodissa saamistaan kunniamerkeistä mainittakoon VM 2, v. 1939 ja v. 1941 sekä VR 4 v. 1941. Lisäksi hänelle oli myönnetty ansiostaan Suomen Kelloseppäliiton toiminnassa liiton hopeinen ansiomerkki v. 1956 ja Suomen Leijonan Ritarikunnan ansioristi v. 1969.

## UUSIA YLIOPPILAITA

VANTAAN YHTEISKOULUSTA Tarja Tenkanen Helsingistä. Vanhemmat Aune o.s. Potinkara ja Väinö Tenkanen Sakkolan Karholasta.

ORIVEDEN YHTEISKOULUSTA Pauli Antero Mäkelä Juupajoen Lylästä. Vanhemmat Helli o.s. Kallonen ja Väinö Mäkelä Sakkolan Lapinlahdesta.

## VIHITTYJÄ

Avioliittoon vihittiin 28. 6. 1970 Urjalan kirkossa Paula Kaarina Nihti ja Tarmo Veikko Tapani Ahola. Morsiamen vanhemmat Taimi o.s. Heino ja Tuomas Nihti Sakkolan Petäjärvellä.

Avioliittoon vihittiin 4. 7. 1970 Vesilahden kirkossa Tuula Marja Helena Kurikka ja Veijo Elijoki Valkeakoskelta. Morsiamen vanhemmat Kirsti ja Vilho Kurikka Sakkolan Petäjärvellä.

Avioliittoon vihittiin Tyrväässä Salme Marjatta Luukkanen ja Veikko Antero Jokinen. Morsiamen äiti Helmi o.s. Naskali Sakkolan Arkuntanhuasta.

Avioliittoon vihittiin 1. 8. 1970 Nokian kirkossa merkonomi Arja Nihti Nokialta ja Pentti Ahonen Tampereelta. Morsiamen vanhemmat Tyyne ja Teodor Nihti Sakkolan Petäjärvellä.

Avioliittoon vihittiin 4. 9. 1970 Kangasalan kirkossa taloust. yliopp. Elsa Kristina Aho ja tekniikan ylioppilas Olavi Hämäläinen. Morsiamen vanhemmat Lahja ja Heikki Aho Sakkolan Kiviniemestä.

Jäniksen kohtalokas hyppy, sattui Orivedellä, mv. Samppa Viskarin puidessa viljaa, hyppäsi jänis kaurapellosta suoraan puimurin kelaan joka heitti edelleen kitaan. Pupun hypely loppui ennen kuin koneen moottori pysähtyi. Lienee tapaturma, ei ansapyyntiä eikä metsästystä?

nen ja Väinö Mäkelä Sakkolan Lapinlahdesta.

LAHDEN YHTEISKOULUSTA (iltalinja) Leila Anneli Laaksonen. Vanhemmat Hilja o.s. Pitkänen ja Risto Laaksonen Sakkolan Kaarna- joelta.



**VESILAHDEN  
OSUUSPANKKI**

*joustavaa  
pankkipalvelua*

**SUVANNON-  
SEUTU**

Suvannon ympäristön kotiseu-  
tulehti, ilmestyy 1970 6 ker-  
taa vuodessa.

Tilaushinta 6 mk vuosikenta.

Ilmoitushinnat 1 mk palsta cm  
vakinaisista ilmoituksista  
alennus.

Toimituksen ja konttorin osoi-  
te Narva Vakkala. Puhelin  
931 / 77 843.

Postisiirtotili 4307 63 - 1

Pankki Vesilahden Osuuskassa  
Narva.

Vastaava toimittaja Viljo Pu-  
rontaa.

Toimituskunta Yrjö Raaska,  
Viktor Ryyppö, Helmi Uosu-  
lainen, Matti Riikonen, Uuno  
Pulakka, Aune Ahtiainen ja  
Teuvo Viskari.



**Tampereen Seudun  
OSUUSPANKKI**

- JOUSTAVAN PALVELUN PANKKI -

***Kaikki sähköasiat***

**voimme toimittaa edullisesti**

Nyt sähkölämmitysasennukset sopivasti

**RAASKAN SÄHKÖLIKE**

A-RYHMÄN SÄHKÖURAKOITSIIJA

Vesilahti

Puh. 78 541

Valkeakoski

Puh. 41 810



**Vesilahden Säästöpankki**

**auttaa - neuvo - palvelee**

**LEMPÄÄLÄN  
PELTITYÖ**

OM. V. RIIKONEN

Puh. Tampere 76 886 (verstaaseen), 74 330 (kotiin).

Suorittaa kaikkia rakennusalan pelti- ja rautatöitä urakalla  
ja laskuun.